ФИФІ ФЫМЫГЪЭПУД, ФИ ІЕЙ ФЫМЫГЪЭПЩКІУ

АДЫГЕ ПСАЛЪЭ

АДЫГСКОЕ СЛОВО

КЪБР-м И ПАРЛАМЕНТЫМРЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЭМРЭ Я ГАЗЕТ ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КБР

1824 ГЪЭМ И МЭКЪУАУЭГЪУЭ МАЗЭМ И 1 ЛЪАНДЗРЭ КЫДДОКІ

№185 (22.593) • 2013 гъэм фокІадэм (сентябрым) и 24, гъубж • Тхьэмахуэм тхуэ къыдокІ • И уасэр соми 3-щ • adyghe@mail.ru adyghepsale.ru

● КЪБР-м и Парламентым и Президиумым

Къалэн куэдым хуэщІа электрон картэм и ефІэкІынытъэхэр

КЪБР-м и Парламентым Экономикэ политикэмкІэ, мылькумрэ хъэрычэт Іуэхуэхэмкіэ и комитетым и жэрдэмкІэ, «правительствэ сыхьэтым» хьыхьэу, хабзэгъуэ органым и президиумым и зэІуіщІэм щыізэкъраха Къэбэрдей-Балъкъэрым и щІыналъэм кьалэн куэд щызыІэзэщІэ центрхэм къэрал, муниципальнэ Іуэхутхьэбзэхэр кьыізэрагъэпэщыжьмрэ щыхьхэм хуащІэ къэрал, муниципальнэ Іуэхутхьэбзэхэр электрон картэм и Іэмалым хуэгъэкІуэным теухуауэ зэфІагъэкІхэмрэ.

ЭКОНОМИКЭ зыужьынытъэмкІэ министр Мусуков Алий кьызэригъэлъэгъуамкІэ, кьалэн куэд зыгъэзащІэ центрым (МФЦ) и хэщІапІэхэр Май, Бахъсэн, Прохладнэ, Тырныауз кьалэхэм мы гъэм кьыщызэІуахынуц. Жыларьуи 112-м кьудамэ «пхьдзахэр» зыфІащахэр кьыщызэрагъэпэщынуц.

КЪБР-м и Парламентым и Унафэщым и къуэдзэ Саенкэ Татьянэ щІэупщІащ къуажэхэм щылэжьну Іэщ1агъэлІхэмкІэ я Іуэхур зыхуэдэм.

- Цыхуэхэр кьыдощтэ, идогъаджэ. Къуажэ ІэщІагъэлІхэм я кьалэнхэр кадастрым, ямыгъэІэпхъуэ мылькур къэралым зэриті хым, ахэр зэрызэІэпахым теухуахэм. Абыхъэм папщІэ, Іэнатіэм я зэдай электрон эпыщІэныгъэ Іэмалымрэ цІыхухэм Іуэхутхьэбзэ зэрыхуащІэ иджырей технологиещІэ дыдэхэмрэ къагъэсэбэп.

Мусуков Алий зэрыжиІамкІэ, кьалэн куэд зыгъэзащІэ центрым (МФЦ) и хэщІапІэхэр Май, Бахъсэн, Прохладнэ, Тырныауз кьалэхэм мы гъэм кьыщызэІуахынуц. Жыларьуи 112-м кьудамэ «пхьдзахэр» зыфІащахэр кьыщызэрагъэпэщынуц.

КЪБР-м и Парламентым и Унафэщым и къуэдзэ Саенкэ Татьянэ щІэупщІащ къуажэхэм щылэжьну Іэщ1агъэлІхэмкІэ я Іуэхур зыхуэдэм.

- Цыхуэхэр кьыдощтэ, идогъаджэ. Къуажэ ІэщІагъэлІхэм я кьалэнхэр кадастрым, ямыгъэІэпхъуэ мылькур къэралым зэритхым, ахэр зэрызэІэпахым теухуахэм. Абыхъэм папщІэ, Іэнатіэм я зэдай электрон эпыщІэныгъэ Іэмалымрэ цІыхухэм Іуэхутхьэбзэ зэрыхуащІэ иджырей технологиещІэ дыдэхэмрэ къагъэсэбэп.

Мусуков Алий

жыгъэр 2015 гъэм и кІэм зэфІэдзэкІыну тедухуауэ щытами, етІанэрэ дыухыну ди мурадщ, - кьыхигъэщащ министрым.

ЗэІущІэм кьызэрыщагъэлъэгъуамкІэ, республикэм и Цыхуэхэм Іэмал яІэщ организацэ 746-м, къэрал, муниципальнэ Іуэхутхьэбзэу 565-м ятеухуа хьыбархэр щызэгъэуІуа Зыуэ щыт порталым зыхуейкэм щыщІэупщІэну, кьищынэмыщІауэ, Іуэхутхьэбзэхэр зэрыхуащІэщІыкІэр щыгъэбелджыла тхыльэ 15582-рэ кьытрадзащ. Мы гъэм и кІэухым хуэзэу къэрал, муниципальнэ Іуэхутхьэбзэ 200-кІэ ЕПГУ-м заявкэхэр ират хьунущ.

(КІэухыр 2-нэ нап.).

КЪБР-м и Парламентым и депутатхэм гу зылъатапхъэ

2013 гъэм фокІадэм и 26-м КЪБР-м и Парламентым и Унэм щекІуэкІынущ республикэм закономкэ хъыдэзыгъэкІ и Іэнатіэ нэхъыщхьэм и зи чэзу зэІуціэр. Абы щыщІидзэнрэ сыхьэти 10-рщ.

КЪБР-м и Парламентым и пресс-Іуэхущ1апІэ.

● КЪБР-м и Правительствэм

Газым и уасэр къатохьэлъэ

КЪБР-м и Правительствэм и Іуэн фокІадэм и 19-м щыізэхэта зэІущІэм Іуэху 19-м щыхьэпльащ. Ар иригъэжІкІуэкІащ Премьер-министрым и къэдэхэр зыгъэзэщІэ Марьяш Ирин.

ПРАВИТЕЛЬСТВЭМ и Унафэщым и япэ кьуэдзэ **Уянаев Казым** зэІущІэм и пэщІэдзэм кьыхигъэщащ илъэсым щыщу блэкІа зэманым хуабэ кьэзыт Іуэхущ1апІэхэм сом мелуан 381-м нэблагъэ щыхьхуэу зэрызэтрагъэхьар. Ар щхьэхуэу кьытеувыІащ кьагъэсбэпа газым и уасэр зымыт районхэмрэ кьалэхэмрэ. Апхуэдэу, Шэджэм щыналъэм нэгъабэ зи гугъу тщІы зэманым кьрибудэу абы и процент 84,8-рэ итамэ, мы гъэм ар процент 12,7-м фІэкІыркъым. Дзэлыкъуэ щІыналъэм щатар зэрыхъур процент 1,3-рэщ. Уянаевым кьызэригъэлъэгъуамкІэ, а щыщІэныгъэхэм я зэранышхуэ республикэм и Іуэн. Кьагъэсбэпа газым и уасэр нэхъыфІу езытхэм ящыщщ Прохладнэ, Май, Аруан районхэр. ЩытыкІэр щызэпкърахым, щыпІэ администрацхэм я Іэтащхэм щыгрыпІэ щащащ я хуабэ-энергетикэ комплексым и лэжьыгъэр кьапщытэу, зи кьалэным пэмыльэщ кьаохэкІэ, яхъужьыну.

Апхуэдэу зэІущІэм щыхэпльащ «2013 - 2020 гъэхэм кьыхуэзэ республикэм и Іуэн фокІадэм и 19-м щыізэхэта зэІущІэм Іуэху 19-м щыхьэпльащ. Ар иригъэжІкІуэкІащ Премьер-министрым и къэдэхэр зыгъэзэщІэ Марьяш Ирин.

Къэбэрдей-Балъкъэрым и щыхуэхэр псэупІэкІэ кьызэрыізэрагъэпэщыкІыр» къэралпрограммэм и Іуэхуэкіэ унаафэм и проектым. Тепсэтыльхьа нэужь, сабий зеиншэкэр, адэ-анэхэм ямыпІыжхэр, сабий нкьыъуэдыкьуэ щапІ унагъуэхэр, Хэку заузшхуэм и ветеранхэр, унэгъащІэхэр псэупІэкІэ кьызэрагъэпэщыным сом мелард 84-рэ мелуан 554-рэ хухахынущ. КЪБР-м хуэныгъэмрэ архитектурэмкІэ и министр **Мамий Артур** зэрыжиІамкІэ, программэр тещІыхьащ фІагъ зиІэ псэупІэ езэгърабгъу ди щыхуэхэм етыным, нэхъ хуэмыщІахэм, хуэныкьуэхэм я пащхьэм щаІэ къэрал кьаІэнхэр тхьэхэщІэнным. Абы хохьэ «2011 - 2015 гъэхэм КЪБР-м псэупІэ уэхуэныгъэм зэрызыщиужьынур», «2011 - 2015 гъэхэм Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм унэгъащІэхэр псэупІэкІэ кьызэрыщызэрагъэпэщынур» республикэ программэ хэхаэр.

КьыкІэлъыкІуэу зэІущІэм щыізэпкърахащ «2015 гъэм КЪБР-м и къэрал мылькур уней зэращыну я мурадым и планым зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъхьэным и Іуэхуэкіэ Правительствэм и унафэм и проектыр. Республикэм кьэрал мылькумрэ щы Іуэхуэхэм кІэ и министрым и кьалэнхэр зыгъэзащІэ **Тонконог Аннэ** кьызэригъэлъэгъамкІэ, дэфтэрым игъуэт зэхъуэкІыныгъэхэм ящыщщ псэупІэ щауэхуэн папщІэ щыхуэ щхьэхуэхэм пІалъэкІэ ирату щыта щы Іыхьэхэр дяпэкІэ пщІэнщэу зэрыхуахьынур. Абы и мызакъуэу, бдджэнду щы кьэзыщтэнхуэм щы Іуэхуэхэмкіэ республикэ комиссэм и арэзыныгъэ хэлъын хуеямэ, иджы щыІнатіэ администрацхэм зэгурыІуэныгъэ щызэращыІэу щатх палатэм тхыльткІэ щыщІагъэбыдэмэ зэфІэкІащ.

(КІэухыр 2-нэ нап.)

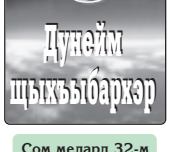

Дунейм щыкъыбархэр

Сом мелард 32-м щІигъу хухах

УФ-м и Правительствэм дыгъуасэ щекІуэкІащ гъэзэуф шынагъуэншэу щызекІуэныр кьызэгъэпэщыным теухуа зэІущІэ.

Правительствэм и Унафэщ1 Медведев Дмитрий абы кьызэрыщыкьигъэщамкІэ, къэралым и гъэзэуэхэм гъэ кьэс щыхокІуэдэ е фэбжь зэхуэмыдэхэр щагъуэт щыху мин 280-м щІигъу. Иужьрей ильэсхэм а Іуэхум гулыитэшхуэ хуащІми, щытыкІэр хэп-щыкІыу зэремыфІэкІуар кьыхигъэщащ премьерым.

«Гъэзэгум шынагъэншагъэр кьыщІызэгъэпэщыным хуэунэтІа федеральнэ программэ хэхам, 2013 - 2020 гъэхэм ятещІыхьам, кьызэрыщыгъэлъэгъуамкІэ, а Іуэхум трагъэІуэдэнущ сом мелард 32-м щІигъу. А ахъшэр ди щыхуэхэм я гъащІэр, узынщагъэр хьумэным щыхуэзгъэсэбэпын хуейщ, - кьыхигъэщащ Медведевым. - Дэ кьыдгуроІуэ а программэм щытыкІэр зэуэ зэрыримыгъэфІэкІуэфынур, абы кьыхэкІыу, Іэмал имыІэу нэхъри щІэгъэткІиен хуейщ автомобиль зезыгъаІакІуэхэм лъэсырызекІуэхэм гъэзэгум кьыщагъэхьу мыхьумыщІагъэхэм папщІэ яхь жэуапІныгъэр».

Меркель Ангелэ и партым бжьыпэр еубыд

Германием и ХДС/ХСС партыр щытекІуащ а къэралым и бундестагым и депутатхэр щыхахым. Дызэрыщыгъуазэщи, партым и унафэщыр Германием и канцлер Меркель Ангелэщ.

Хэхакіуэхэм я процент 41,5-м Іэ хуэІэтащ а партым щыщхэм. Хэхыныгъэхэм щытекІуами, ахэр бундестагым и нэхъыбапІэ хъурхъуи икІи езыхэм я фейдэ зыхэль унафэ гуэр пкагъэкІыр щыІэкъым дяпэ, нэгъуэщІ партым я дэпэщыкъуныгъэ кьамыгъэсэбэпу хъунукьым. Псальэм папщІэ, политикхэм кьызэралытэмкІэ, ХДС/ХСС-р апхуэдэ щІэгъэкъуэн кьыхуэхьуну щыгугъ хъуниущ социал-демократ партым. Абыхъэм мы хэхыныгъэхэм кьащыхуэхьар етІуанэ увыпІэрщ (процент 25,7-рэщ).

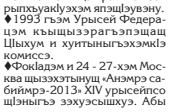

НОБЭ

♦1942 гъэм Къэбэрдей-Балъкъэрым щыпсэу льэпкъхэм я лІыкІуэхэм республикэм ис псоми зыхуагъэзащ къаруу яІэмкІэ нэмыцэ фашист зэрыпхъуакІуэхэм зэпщІэувэну.

♦1993 гъэм Урысей Федерацэм кьыщыізэрагъэпэщащ Цыхуэм и хуитныгъэхэмкІэ комиссэ.

♦Фокіадэм и 24 - 27-хэм Москва щызэхэтынущ «Анэмрэ сабиймрэ-2013» XIV урысейпсо щІэныгъэ зэхуэсыщхуэ. Абы хьыхьу кьызэрагъэпэщынущ «Анэмрэ сабиймрэ я гъэпсыгъуэ» зэрыщІэувэну.

♦Пщы, дзэзешэ цІэрыІуэ Багратион Пётр Бородино деж щекІуэкІа зауэм щигъуэта уІэгъэ хьэлъэм зэрилыкІрэ ильэс 201-рэ ирокъу.

♦Усакіуэ **Семэн Руслан** кьызэралъхуэрэ ильэс 65-рэ ирокъу.

♦Тележурналист **Кьардэн Асльэн** и ныбжьыр ильэс 52-рэ ирокъу.

Дунейм и щытыкІэнур

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэрэтыжьІэ, Налшык пшэр теХьэ-текІыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градус 19 - 21-рэ, жэщым градус 11 - 13 щыхьынущ.

Зыгъэхьэзырар ЖЬЭКІЭМЫХЬУ Маринэщ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Зи Іуэ быльм из нэхърэ - зи щхьэ акъыл ит.

«Псори дызэгъусэу»

● Щ1ыхьэху

2013 гъэм фокІадэм и 14-м кьыщыщІэдзауэ 21-м нэсыху Шэджэм районым и щыхуэхэр хэтащ «Псори дызэгъусэу» щыуэнс Іуэхум егъэщІыІа тхьэмахуэ зэхуаку урысейпсо лъжьыгъэм. Щ1ыналъэр ягъэкъбзащ1ыху 1500-м щІигъум, техникэ зэмыІэІуэжьыгъуэхэу я 24-м.

РАЙОН, кьалэ, къуажэ администрацэхэм, егъэджэныгъэмкІэ, узынщагъэр хьумэнымкІэ Іэнатіэхэм, нэгъуэщІ Іуэхущ1апІэхэм я лэжьакІуэхэм а зэманым кьриубудэу мэз кусэхэу километр 15 ягъэжьбзащ, хабзэншагъэкІэ кІэрыхубжьэрыхуэхэр щрагІута щІыпІэхэу 32-рэ ягъэсенжащ.

Іуэхущ1апІэхэм егъэщІыІа пщІантІэхэр зэпыІуэхащ, лъэхеІуапІэхэр зыхуей хуагъэзащ, Шэджэм, Налшык псы-хэм я Іуфэхэр ягъэкъэбзащ, нэгъуэщІ лэжьыгъэхэри зэфІагъэкІащ.

КІАРЭ Эльинэ.

● Щ1ыуэпс

Къабзагъэм ди деж щыщІедзэ

Дыкъэзыухъурехь дунейр хьумэныкІэ илъэсым зэфІагъэкІын хуейуэ ящ1ыхуахэр ягъэзащІэкІэрэ, фокІадэм и 21-м екІуэкІа республикэпсо щІыхьэхум хэтащ Іуэхущ1апІэ зэмыІэІуэжьыгъуэхэм я дзжьакІуэхэр.

МЫ ІУЭХУМ хэлІыфІыхьащ КЪБР-м ЦІыхубэ хъыбарегъащІэ Іэнатіэхэмкіэ, жылагъуэ, дин зэгухьэныгъэхэмкІэ и министерствэм щыщхэри. Къэрал кьулыкъущІэхэм Налшык псым и Іуфэхэр ягъэкъбзащ. Абыхъэм сыхьэтитІым кьриубудэу кІэрыхубжьэрыхуэ кьэпибл зэхуахьэсащ. Я нэхьыбэр ильэситщІ куэдкІэ хьэуам щхьэхь хэзыгъПыпІщхьэну целлофанхэмрэ пластик птулькІэхэмрэт.

Министрым и къуэдзэ Хьэгуарэ Джэмилэ кьызэрыхигъащамкІэ, дыкъэзыухъурехь дунейр зэрызыІагъэхьэм кьулыкъэкІыу, цІыхухэм щІыуэпсыр хьумэн и лъэныкъуэкІэ я зэхэщІыкІыр кьаІэтыпхъащ. «Къэбэрдей-Балъкъэрым и лъэпкъхэр псым сыт щыгъуи хуэсакъыу щытащ. Ар абыхъэм псэм пальытэрт. Нобэ ди псы кьулеигъэхэр хьумэн хуеищ ахэр ди бынхэм кьахуэдгъэнэн папщІэ, - жиІащ абы.

Министерствэм и лэжьакІуэхэр дыкъэзыухъурехь дунейр хьумэным егъэщІыІа Іуэхухэм сыт щыгъуи жьыджэру хэтщ. Абыхъэм я гулытэ нэхъыщхьэр зыхуэгъэзар Налшык псым и щытыкІэрщ. Щ1ыхьэху къэс зэхуэсыху абыхъэм гу лъатэ кІэрыхубжьэрыхуэр нэхъ мащІэ зэрымыхъум. Аращ республикэм и щ1ыху псори кьабзагъэм хуэсакъыну, зыщагъэпсэху щ1ыпІэхэм кІэрыхубжьэрыхуэр кьыщамыгъэнэну кьыщ1ыхьраджэр.

ДЖЭДГЭФ Маринэ.

Балъкъ и деж

2013 гъэм фокІадэм и 20-м Прохладнэ кьалэм щекІуэкІащ Балъкъ псым и Іуфэхэр гъэкъэбзэным теухуа лэжьыгъэр.

ІУЭХУМ хэтащ «Урысей зэкъуэт» партым и ЩІэблэщІэ гвардием и щІыпІэ кьудамэм, езы партым щыщхэм, «Кьала кьабзэ» Іуэхущ1апІэм и лэжьакІуэхэр.

Езыхэм яфІэфІу лэжьигъэм хьыхьахэм Балъкъ и Іуфэхэм щыщу Прохладнэ кьегъэщІыІа километритхуэ щІигъу ягъэкъэбзащ.

«Ди кьалэм мы гъэм иджы етІуанэу мыпхуэдэ лэжьыигъэ щыдогъэкІуэкІ. Япэрей Іуэхум хэтар ныбжьыщІэхэм я закъуэщ. Хуабжьу ди гуапэщ иджы нэхъыщхьэ кьызэрыдкъуэувар, - кьыджиІащ «Урысей зэкъуэт» партым и ЩІэблэщІэ гвардием и щІыпІэ кьудамэм и упафэщІ Рудская Викторие. - Дицогугъ дяпэкІэ щІыху нэхъыбэ кьытхьхьэну».

Прохладнэ кьалэм и щІыпІэ администрацэм и унафэщ-Іуэхущ1апІэ.

● Шэрэдж щІыналъэ

КІэртІофыр кьрахьэлІэж

Шэрэдж муниципальнэ куейм и мэкъумэшыщІэхэм фокІадэм и дыгъэпс махуэхэр егупсу кьагъэсэбэп. Адрей лэжьыгъэхэми кьадэкІуэу Іэрч, Прохладнэ щІыналъэхэм щыІэ щІы Іыхьэхэм бжьыхьэсэр щытрасэ, мэкъу щагъэхьэзыр. А псом ищыІужькІэ, куейм ёужьрэкІыу кІэртІофыр кьыщрахьэлІэж.

МЭКЪУМЭШ хозяйствэмрэ ерыскьыпхьэхэмкІэ щІыналъэ Іуэхущ1апІэм и унафэщ Ульбашев Хьэсэн кьызэрыджиІамкІэ, щІым и нэхъыбэр гектар 940-р, кІэртІофщ1апІащ. Абы щыщу гектар 470-м тонн 9541-рэ, зы гектарым центнер 203-рэ хуэзэу кьыщатІыжащ.

ЗэрыжиІэщи, кІэртІофыр етІуанэ щІакъуэщ. Зэрэгъыж бджэндырылажьэхэм ар бэву кьахуэхъащ икІи ёужьрэкІыу кьрахьэлІэж. Дунейм и щытыкІэр кьэзэгъыу щытмэ, куейм и мэкъумэшыщІэхэм нартыхур Іухьижьи щІадзэнущ.

КЪЭМБЭЧОКЪУЭ Албэч.

Дзэлыкъуэ районым и Іэщ1ыхьэуэхэм Кьущ1ыхьэху пэжьыигъэр хъарзынэу кьрахьэлІащ.

МАЗИ 8-м кьриубудэу гъэшу центнер мин 500-м щІигъу кьашащ. Ар нэгъабэ и апхуэдэ лъэхъэнэм елытауэ центнер мин 12-м нэблагъэкІэ нэхъыбэщ.

Гъэм зэрыщІидзэрэ жэщмахуэм жэм кьэс хуэзэу ику иту килограмм 12,7-рэ мэкъумэш хозяйствэхэм кьыщащ. Ар илъэс кІуам яхуэзэфІэкІам процент щІэнибгъуэкІэ щІегъу. Мэкъумэшыщ1-фермер хозяйствэхэмрэ щхьэзакъуэ хъэрычэтыщІэхэмрэ я фермэхэми апхуэдизу дыдэкІэ а бжьыгъэм щыхэхъуащ.

Районым и хъубжэм мини 2 кьахэхъуащ. Мы зэманым Іэщ1ыхьэу мин 51-м щІигъу яІыгъщ. Гъэшым кьэщІригъэгъуащ хозяйствэ пашэхэмрэ кьагъэсэбэп.

Мусуков Алий зэрыжиІамкІэ, кьалэн куэд зыгъэзащІэ центрым (МФЦ) и хэщІапІэхэр Май, Бахъсэн, Прохладнэ, Тырныауз кьалэхэм мы гъэм кьыщызэІуахынуц. Жыларьуи 112-м кьудамэ «пхьдзахэр» зыфІащахэр кьыщызэрагъэпэщынуц.

КЪБР-м и Парламентым и Унафэщым и къуэдзэ Саенкэ Татьянэ щІэупщІащ къуажэхэм щылэжьну Іэщ1агъэлІхэмкІэ я Іуэхур зыхуэдэм.

- Цыхуэхэр кьыдощтэ, идогъаджэ. Къуажэ ІэщІагъэлІхэм я кьалэнхэр кадастрым, ямыгъэІэпхъуэ мылькур къэралым зэритхым, ахэр зэрызэІэпахым теухуахэм. Абыхъэм папщІэ, Іэнатіэм я зэдай электрон эпыщІэныгъэ Іэмалымрэ цІыхухэм Іуэхутхьэбзэ зэрыхуащІэ иджырей технологиещІэ дыдэхэмрэ къагъэсэбэп.

Мусуков Алий зэрыжиІамкІэ, кьалэн куэд зыгъэзащІэ центрым (МФЦ) и хэщІапІэхэр Май, Бахъсэн, Прохладнэ, Тырныауз кьалэхэм мы гъэм кьыщызэІуахынуц. Жыларьуи 112-м кьудамэ «пхьдзахэр» зыфІащахэр кьыщызэрагъэпэщынуц.

КЪБР-м и Парламентым и Унафэщым и къуэдзэ Саенкэ Татьянэ щІэупщІащ къуажэхэм щылэжьну Іэщ1агъэлІхэмкІэ я Іуэхур зыхуэдэм.

- Цыхуэхэр кьыдощтэ, идогъаджэ. Къуажэ ІэщІагъэлІхэм я кьалэнхэр кадастрым, ямыгъэІэпхъуэ мылькур къэралым зэритхым, ахэр зэрызэІэпахым теухуахэм. Абыхъэм папщІэ, Іэнатіэм я зэдай электрон эпыщІэныгъэ Іэмалымрэ цІыхухэм Іуэхутхьэбзэ зэрыхуащІэ иджырей технологиещІэ дыдэхэмрэ къагъэсэбэп.

Мусуков Алий

жыгъэр 2015 гъэм и кІэм зэфІэдзэкІыну тедухуауэ щытами, етІанэрэ дыухыну ди мурадщ, - кьыхигъэщащ министрым.

ЗэІущІэм кьызэрыщагъэлъэгъуамкІэ, республикэм и Цыхуэхэм Іэмал яІэщ организацэ 746-м, къэрал, муниципальнэ Іуэхутхьэбзэу 565-м ятеухуа хьыбархэр щызэгъэуІуа Зыуэ щыт порталым зыхуейкэм щыщІэупщІэну, кьищынэмыщІауэ, Іуэхутхьэбзэхэр зэрыхуащІэщІыкІэр щыгъэбелджыла тхыльэ 15582-рэ кьытрадзащ. Мы гъэм и кІэухым хуэзэу къэрал, муниципальнэ Іуэхутхьэбзэ 200-кІэ ЕПГУ-м заявкэхэр ират хьунущ.

(КІэухыр 2-нэ нап.).

КЪБР-м и Парламентым и депутатхэм гу зылъатапхъэ

2013 гъэм фокІадэм и 26-м КЪБР-м и Парламентым и Унэм щекІуэкІынущ республикэм закономкэ хъыдэзыгъэкІ и Іэнатіэ нэхъыщхьэм и зи чэзу зэІущІэр. Абы щыщІидзэнрэ сыхьэти 10-рщ.

КЪБР-м и Парламентым и пресс-Іуэхущ1апІэ.

● Дзэлыкъуэ щІыналъэ

Гъэшу, лыуэ къалэжьым, былым бжьыгъэм хохъуэ

Дзэлыкъуэ щІыналъэм и Кьущ1ыхьэху пэжьыигъэр хъарзынэу кьрахьэлІащ.

МАЗИ 8-м кьриубудэу гъэшу центнер мин 500-м щІигъу кьашащ. Ар нэгъабэ и апхуэдэ лъэхъэнэм елытауэ центнер мин 12-м нэблагъэкІэ нэхъыбэщ.

Гъэм зэрыщІидзэрэ жэщмахуэм жэм кьэс хуэзэу ику иту килограмм 12,7-рэ мэкъумэш хозяйствэхэм кьыщащ. Ар илъэс кІуам яхуэзэфІэкІам процент щІэнибгъуэкІэ щІегъу. МэкъумэшыщІ-фермер хозяйствэхэмрэ щхьэзакъуэ хъэрычэтыщІэхэмрэ я фермэхэми апхуэдизу дыдэкІэ а бжьыгъэм щыхэхъуащ.

Районым и хъубжэм мини 2 кьахэхъуащ. Мы зэманым Іэщ1ыхьэу мин 51-м щІигъу яІыгъщ. Гъэшым кьэщІригъэгъуащ хозяйствэ пашэхэмрэ кьагъэсэбэп.

Мусуков Алий зэрыжиІамкІэ, кьалэн куэд зыгъэзащІэ центрым (МФЦ) и хэщІапІэхэр Май, Бахъсэн, Прохладнэ, Тырныауз кьалэхэм мы гъэм кьыщызэІуахынуц. Жыларьуи 112-м кьудамэ «пхьдзахэр» зыфІащахэр кьыщызэрагъэпэщынуц.

КЪБР-м и Парламентым и Унафэщым и къуэдзэ Саенкэ Татьянэ щІэупщІащ къуажэхэм щылэжьну Іэщ1агъэлІхэмкІэ я Іуэхур зыхуэдэм.

- Цыхуэхэр кьыдощтэ, идогъаджэ. Къуажэ ІэщІагъэлІхэм я кьалэнхэр кадастрым, ямыгъэІэпхъуэ мылькур къэралым зэритхым, ахэр зэрызэІэпахым теухуахэм. Абыхъэм папщІэ, Іэнатіэм я зэдай электрон эпыщІэныгъэ Іэмалымрэ цІыхухэм Іуэхутхьэбзэ зэрыхуащІэщІыкІэр щыгъэбелджыла тхыльэ 15582-рэ кьытрадзащ. Мы гъэм и кІэухым хуэзэу къэрал, муниципальнэ Іуэхутхьэбзэ 200-кІэ ЕПГУ-м заявкэхэр ират хьунущ.

(КІэухыр 2-нэ нап.).

КЪБР-м и Парламентым и депутатхэм гу зылъатапхъэ

2013 гъэм фокІадэм и 26-м КЪБР-м и Парламентым и Унэм щекІуэкІынущ республикэм закономкэ хъыдэзыгъэкІ и Іэнатіэ нэхъыщхьэм и зи чэзу зэІущІэр. Абы щыщІидзэнрэ сыхьэти 10-рщ.

КЪБР-м и Парламентым и пресс-Іуэхущ1апІэ.

ЛампІэжь Анатолэ къыбгъэдокІ

Хьэрычэтыщ1э щІэрыІуэ, Налшык спортым щыдихьэхъэм я ныбжьэгъуфІ ЛампІэжь Анатолэ «Ридадэ» фитнес-клуб кьызэІуихащ. Ар абы езым и мылькукІэ нухуащ, зыхуей псомкІи кьызэрригъэпэщащ.

«РИДАДЭР» кьыщызэІуахым кьрихьэлІащ КЪБР-м Спортымрэ туризмэмкІэ и министерствэм и лІыкІуэхэр, Парламентым и депутат, спортым и ветеран **Сыжажэ Валерэ,** Налшык кьалэ администрацэм физкультурэмрэ спортымкІэ и комитетым и унафэщІ **Бзуд Бесльэн,** Урысейм щыхь зиІэ и тренер **Сэралъп Олег** сымэ.

Нэхьапэм штангисту щыта ЛампІэжь Олег пщыкІэ кьызэпиплъыхьа нэужь, кьарууфІэ теплъэ льэщ зэрилэр псоми яригъэлъэгъуащ. Хьэльаръ машІэкІэ штангэр кьэІэтын щІидзэри, бгъэдыхьэкІэ зыбжанэм ар килограмми 150-м нигъэсащ.

Метр зэбгъуэнатІэ 400 хьу пэщым трежнер 50 щІагъэуващ. Апхуэдизу спорткомплексым иІэщ гимнастикэ пэщ, зыгъэпсыкІыпІэхэр.

Сыхьэти 9-м щыщІэдзауэ 23-м нэсыху спорткомплексым гукъыдэж зиІэ дэтхэнэри иригъэблэгъэнущ. *ХэщІапІэр: Налшык кьалэ, 2-нэ Тамань дивизэм и уэрам, 7.* Щ1ыхьэхэм я дежкІэ ар пщІэнщэу щытынущ. КьекІуалІэхэм ядэлэжьэнущ пауэрлифтингымкІэ дунейпсо класс зиІэ спортым и мастер, 2012 гъэм Дунейпсо Кубокыр къэзыхьа, 2013 гъэм Евразием и чемпион хьуа Дол Асльэн.

УЭРДОКЪУЭ Ланэ.

Къалэн куэдым хуэщIа электрон картэм и ефIэкIыныгъэхэр

(КIуэхыр. ПэщIэддзэр 1-нэ нап.)

Къэрал, муниципальнэ Iуэхутхъэбзэхэр электрон Iэмалым хуэгъэкIуэным и хэкIыпIэ нэхъыщхьэхэм ящыщщ кьалэн куэд зыгъэзащIэ электрон картэр кьыдэгъэкIыныгъэ тынымрэ. И те пльэкIэ ар зэр ихъур кьыхэрыгуэкI банк пластик картэм хуэдизщ. Зейм и паспортым, и полисым, и СНИЛС-м, нэгъуэщIхэми теухуа хьыбархэр щызэхуэхьасащи, кьэбгъэсэбгъэныну тыншщ. Банк картэ папщIэу зэрахьэ - улахуэр, пенсэр, нэгъуэщI ахъшэхэр ирызыIэпах, тыкуэн Iуэхутхъэбзэхэр ирызэфIагъэкI. Мусуков Алий кьыхэрыхигъэщхьэхуКIамкIэ, ар республикэм пщIэншэу кьыдагъэкI икIи щат, езым картэ нэщI кьыпхутещIыкIыныкъым.

Министрым зэрыжиIамкIэ, апхуэдэ картэ хуейр кьыщыIах щIыпIэм кIуэу Iуэху тхьыль (заявлен) итхьи, документхэр ириту сурэт зыщытригъэхьи хуейщ. Ар зы мазэм кьриубыдэу хьэзыр хъунущ.

Нобэ ирихьэлIэу заявленэхэр щыIах, электрон картэхэр щат пунктищ республикэм щолажьэ. Зыр Налшык Хъураным и цIэкIэ щыIэ уэрамым тет 9-нэ унэм и «МФЦ» ГБУ-м хэтщ, Iур - ЩоджэнцIыкIумрэ Кулиевымрэ я цIэхэр зезыхьэ уэрамхэм тет 42-нэ, 6-нэ унэхэм «Уэрэсей и Хъэмалэ банк» ОАО-м щиIэ 8631-нэ Къэбэрдей-Балъкъэр кьудамэм и хэщIапIэхэм кьыщыхэIуахащ. Къэпсэльам зэрыжиIамкIэ, мы зэманым хуэзэу, УЭК-у 600 кьыдагъэкIри ятащ. Зытраухуам и лейуэ иджыри 300 кьыщIрагъэгъэн папщIэ, «Къалэн куэд зыгъэзащIэ хэгъэн» федеральэ уполномочениэ организацэм заявкэ ираташ.

- Мы зэманым электрон картэхэр кьыщагъэсэбэныну щIыпIэхэр кьызэгъэпэщыным долажь. Уэныщагъэр хьэмэныкIэ, Iыхьысыгъэм социальэ зыужьыныгъэмкIэ министерствэм, поликлиникэхэм, сымаджэщхэм я Iуэхутхъэбзэ псори УЭК-мкIэ зэфIагъэкIынущ. КьищынэмыщIауэ, муниципальнэ транспортым хуэзэ гъуэгупIэр, налогхэр, коммунальнэ уасэхэр, нэгъуэщIхэри картэмкIэ зэратыну щIыкIэри догъэбелджылы, - кьигъэльагъащ Мусуков Алий.

Лъэпощхьэпохэми тепсэльыхьащ. Апхуэдэщ электрон картэмкIэ къэрал, муниципальнэ Iуэхутхъэбзэхэм я сайтхэм зэрихьэ карт-ридерхэр щIыхуэхэм зэрамыгъэтыр.

КъБР-м и Парламентым и Унафэщ Iым и япэ кьуэдзэ Жаным Руслан кьыхигъэщащ Экономикэ зыужьыныгъэмкIэ министерствэм лэжьыгъэфI эрилъэ, ракет, муниципальнэ Iуэхутхъэбзэхэр фIагъ хэлъу икIи тыншу республикэм и щIыхуэхэм я Iэрыхьэн папщIэ, пыухыкIауэ куэд зэрызэфIигъэкIыр, электрон правительствэм хуэхIэнымкIэ Къэбэрдей-Балъкъэрыр пашэхэм зэращыщыр.

- Пэж дыдэу Iуэхугъуэ куэд зэрагъэзащIэ электрон картэхэр кьыдэгъэкIынымрэ электрон правительствэм хуэхIэнымкIэ Урысей Федерацэм и щIыналъэхэм я деж Къэбэрдей-Балъкъэрым нобэ етхуанэ увыпIэр щиIыгащ, - жиIащ Мусуков Алий.

Жаным Руслан кьызэрилъытэмкIэ, ар электрон Iуэхутхъэбзэхэм я фIагъыр иригъэфIэкIуэнущ, эман лей трамыгъэкIуадэу зыхуей хьыбархэр тыншу я Iэрыхьэнущ.

- Абы кьыхэкIыу, Iуэхугъуэ куэд зэрагъэзащIэ картэхэм я ефIэкIныныгъэхэр хьыбарегъащIэ IэмалхэмкIэцIыхухэм я деж нэхьэспхъщ, - кьыхигъащащ Парламентым и УнафэщIым и япэ кьуэдзэм.

Кьыхалъхьа Iуэхугъуэхэр кьалытэри, президиумым хэтхэм чэнджэщхэм арэзы щытехьэу унафэ кьащтащ.

БАТЫР Любэ,
КъБР-м и Парламентым и пресс-Iуэхущ Iапи Iэм и унафэщI.

Газым и уасэр къатохьэлъэ

(КIуэхыр. ПэщIэддзэр 1-нэ нап.).

ФинансхэмкIэ министр **КIэрэф Мурат** кьызэхуэсахэр хигъэгъуэзащ 2013 гъэм, апхуэдэу 2014 - 2015 гъэхэм «КъБР-м и республикэ бюджетым и Iуэхукъ» Законым зэхъуэкIыныгъэхэр зэхэлъхьэныр. Абы кьызэригъэлъэгъуамкIэ, мы гъэм республикэ бюджетым сом мелард 24-рэ мелуани 120-рэ хуэзэщIагъэуIэнущ. Ар зыграухуаэ щытам нэхъ-рэ сом меларди 2-рэ мелуан 208-кIэ нэхъ мащIэщ. Абы кьыхэкIыу хэщIэмкIэ зыхуагъэувыжам кIэрагъэхун хуей хъунущ. Щхьэусыгъэр фадэхэкIэм техьэ акцизхэмрэ уней щIэ мылькумрэ хуэзэр кьызэрыхэмыкIырщ.

Зэхьихьэм зыщытепсэльыхьахэм ящыщыу ухуэнныгъэ ирагъэкIуэкIын папщIэ, федеральнэ бюджетым кьыхэкIыну республикэ бюджетым мы гъэм субсидие хуэхэхыным теухуа зэгурыIуэныгъэм и проектыр.

Спортымрэ туризмэкIэ министр **АфIэунэ Аслъэн** зэрыжиIамкIэ, Къэрэгъэш щаухуэну футбол джэгупIэ IэрыщIым сом мелуани 8,4-рэ, Нарткъалэ дащIыхьыну спорт комплексым сом мелуан 50, Прохладнэ кьалэ дэт стадион нэхъыщIхьэм и къэжапIэр зэгъэнэщIыжыным сом мелуани 5,8-рэ хуэхахынущ. КъБР-м и Правительствэр а зэгурыIуэныгъэм и проектым арэзы техьэщ.

КъыкIэлъыкIуэу КъБР-м экономикэ зыужьыныгъэмкIэ и министр **Мусуков Алий** зэIущIэм кьыщыхьихьащ 2014, 2015, 2016 гъэхэм республикэм игъэтыну зыщIигуГь социально-экономикэ зыужьыныгъэм и Iуэхукъ» проектыр. Ар ЫхьынтIу зэщхьэщыхьауэ ягъэхьэзыращ. Япэр - инвестицэр и лъабжьэу республикэм и экономикэм зегъэужьыныгъэ, етIанэр - Къэбэрдей-Балъкъэрым и социально-экономикэ зыужьыныгъэм и унэтIыныгъэ нэхъыщхьэхэр пхыгъэкIыныгъ.

ЗытращIыхьахэр ягъэзащIэмэ, 2013 гъэм ди республикэм продукцэр кьызэрыщагъэжь ящIэжьащ 2013 гъэм ирихьэлIэу (ВРП) проценти 105,2-рэ хъунущ икIи ар сом меларди 105,9-м нэсынущ. 2014 гъэм ВРП-р сом меларди 119,3-м е процентни 105,8-м нэблэгъэнущ. ЗытращIыхьа пIалъэм КъБР-м и ВРП-р процент 17,6-кIэ хэхъуэнурэ, сом меларди 151,1-м нэсынущ.

Мусуковым зэрыжиIамкIэ, лэжьыгъэ лIэужьыгъуэ псомкIи етIанэгъэ, зэрыхуагъафэщэмкIэ, я хэхъуэр сом меларди 8-рэ мелуан 800-рэ хъунущ. 2016 гъэм а бжыгъэр мелард 11-рэ мелуан 842-м нэблэгъэнущ - ар мы гъэм кIэухыу яIэну бжыгъэм нэхъ-рэ хуэдэ 1,6-кIэ нэхъыбэщ.

Зытепсэльыхьа Iуэхугъуэ псори Iэ?эткIэ щIагъэбыдащ.

Хьэрычэтыщ Iэхэм чэнджэщ ират

Хьэрычэтыщ Iэхэм я хуитыныгъэр хъумэныжкIэ КъБР-м и уполномоченэ Пархоменкэ Юлие Лэскэн муниципальнэ районым щыпсэухэм, абы щыIэ хьэрычэтыщ Iэхэм, цIыхубэ зэгухьэныгъэхэм хэтхэм яIущIащ, епсэльыIащ.

ХьЭРЫЧЭТ мащIэмрэ куэдрытымрэ районым щегъэфIэкIуэным и Iуэхуи Iэ зэIущIэм кьыщыпсэльащ Лэскэн муниципальнэ районым и щIыпIэ администрацэм экономикэмрэ финансхэмкIэ и унафэщIым и кьуэдзэ **Апэжьыхь Жэнят.**

- Лэскэн муниципальнэ куейм 2012 - 2013 гъэхэм кьриубыдэ и программэр Хьэрычэт мащIэмрэ курытымрэ зегъэужьыныжкIэ кьащта федеральнэ унафэм тету зыбжыхьащ. Абы и мурад нэхъыщхьэщ районым хьэрычэт цIыкIум зыужьыныгъэ щедгъэгъуэткIэрэ, ди щIыпIэм и экономикэр, псэукIэр едгъэфIэкIуэныр, лэжьапIэ Iэнатl Iэхэр убзыхуныр.

КъБР-м Экономикэ зыужьныгъэмкIэ и министерствэм 2012 гъэм кьыхилъхьащ хьэрычэт мащIэм телажьхэхэм я зэпеуэ. Ар хуэхэхауэ щытащ муниципальнэ куейхэм я бюджетыр гъэбзагъэным. Хьэрычэт мащIэр егъэфIэкIуэнымкIэ, зыщIэгъэкъуэнымкIэ программэм ипкъ иткIэ, субсидиехэр хуаубзыхуащ фермер хуэлъхуэщIэхэм, пкъэщхьэмыщхьэрэ хадзэхкIэрэ кьэгъэкIыным телажьхэхэм. Субсидием щыщу процент 80-р абы хуэхэтащ. Зэпеуэм пхыкIащ хьэрычэтыщIэ 19-м я лэжьыгъэхэр. Хьэрычэт проект нэхъыфI кьэгупсысыныжкIэ ильэс 30 иримыкъуахэм я зэпеуэм цIыхуих щытекIуащ. А Iуэхугъуэхэм текIуэда мелуани 4-рэ сом мин 200-м щыщу районым и мылькум кьыхихащ сом мин 600.

- ЦIыхубэ егъэблэгъапIэхэр районхэм кьыщыздгъэпэщынущ. Абы и кьалэнщ зыкъыхуэзыгъазэхэм ящыщ телажьхэхэм я зэпеуэ. Ар хуэхэхауэ щытащ муниципальнэ куейхэм я бюджетыр гъэбзагъэным. Хьэрычэт мащIэр егъэфIэкIуэнымкIэ, зыщIэгъэкъуэнымкIэ программэм ипкъ иткIэ, субсидиехэр хуаубзыхуащ фермер хуэлъхуэщIэхэм, пкъэщхьэмыщхьэрэ хадзэхкIэрэ кьэгъэкIыным телажьхэхэм. Субсидием щыщу процент 80-р абы хуэхэтащ. Зэпеуэм пхыкIащ хьэрычэтыщIэ 19-м я лэжьыгъэхэр. Хьэрычэт проект нэхъыфI кьэгупсысыныжкIэ ильэс 30 иримыкъуахэм я зэпеуэм цIыхуих щытекIуащ. А Iуэхугъуэхэм текIуэда мелуани 4-рэ сом мин 200-м щыщу районым и мылькум кьыхихащ сом мин 600.

- ЦIыхубэ егъэблэгъапIэхэр районхэм кьыщыздгъэпэщынущ. Абы и кьалэнщ зыкъыхуэзыгъазэхэм хэмэнджэщхэ ядэIэпыкьуну, я упщIэхэм жуэап иритыну. Ар хуабжьу сэбэп хъунущ, сыту жыпIэмэ хьэрычэтыщIэм зыпэрыт лэжьыгъэр псынщIагъэ хэлъу кьыхэзыригъэпщын хуейщи. ЦIыхуэхэм я гупсысэ кьыдагъэ ззрэ, ахэр зыIууэ гурыуехьхэм хэкIыпIэ кьыхуэдгъуэтыщфэ, ди гуапэщ. Дыз эльэIэсыфу щытын хуейщ. Iуэхур нэхъри тынш щIын папщIэ ди мурадщ дэтхэнэ муниципальнэ куеймэ упольномоченнэ щыхэтхэну, - жиIащ Пархоменкэ Юлие.

КъБР-м хьэрычэтыщIэхэм я хуитыныгъэр хъумэныжкIэ упольномоченнэм и хэщIапIэр: ***Налшык къалэ, Кулиевым и цIыкIэ щыIэ уэрамым тет унэ № 12-р. Телефоныр: 8-928-075-32-02.*** Электрон почтэр: ***www.ombudsmanbizkbr.ru.***

ГУГЪУЭТ Зарем э.

● Радио

Сыхьэт 24-кIэ

2013 гъэр «Къэбэрдей-Балъкъэр» къэрал радиом и дежкIэ зэхъуэкIыныгъэ ныбым и лъэсу уваш - мазаем FM диапазонымкIэ сыхьэт 12-кIэ, фокIадэм жэщмахуи лэжьэн щIидзащ.

Дроздов Игорь

РЕСПУБЛИКЭ радиор 1927 гъэм утыку кьихьащ икIи абы лъандэрэ республикэм и цIыхухэм я ныбжьэгъуфI хъуащ. ЩIыпIэ радиом хэпщIыкIыу зиужьащ «Къэбэрдей-Балъкъэр» ВТК» Iуэхущ Iапи Iэм и унафэщIу Дроздов Игорь я гъэзуа нужь. Абы щIэгъэкъуэн хэхъухуащ республикэм и унафэщIхэмрэ КъБР-м ЩIыхьэ хьыбарегъащIэ Iэнатl IэхэмкIэ, жьылагъуэ, дин зэгухьэныгъэхэмкIэ и министерствэмрэ. КъБР-м и Iэтащхьэ Кьанокьуэ Арсен пщэрыльэ ящыщIри, щIыпIэ радиор жэщ-махуэ лэжьыгъэм хуагъэкIуащ.

«Сыхьэт 24-кIэ дылажьэ зэрыхьуар республикэ радиом и дежкIэ лъэбакьэщхъущ. Нэхъапэм Урысейм и радиом и кьудамэхэм дахэпшэхъуаеу дылажьэу зэрыщыта сыхьэтитIым кьыдэдаIуэхэри ди журналистхэри арэзы ищIырэкъым, - жIэ Дроздов Игорь. - Абы кьыдэкIуэу кьыдэдаIуэхэри нэхъ мащIэ хъуат. Сыхьэт куэд лэжьыгъэм дызэрыхэхуар хэкIыпIэ закъуэу къэплъытэ хъунущ».

Мы зэманым лъэпкъ радиор бзищкIэ мэпсалъэ сыхьэт 24-кIэ. 99,5-FM диапазоным тет абы республикэ щIыналъэм и тафэ щIыпIэхэр зэрыщыту, бгылъэ щIыпIэхэм ящыщ Iыхьэхэр кьызэщIеубыдэ. Радиор ауэхэм нэхъ ялъэIэс хъунущ. ЛжьэкIэщIэм дызэрыхуэкIуфар куэдкIэ я фIыгъэщ радиом и Iэнатl Iэ зэмылIэужьыгъуэхэм я лэжьакIуэхэм. Абыхэм я нэхъыбэр зи Iэщ Iагъэм кууэ хэзыщIыкI журналистхэщ, радиом кьыдэзэгурыкIуэ хабзэхэр зыхъумэхэщ икIи зыгъэбагъуэхэщ.

«Республикэ радиор илъэс 86-м щIигъуащ да цIыхухэм я ныбжьэгъуфIщ, я псэльэгъу телыыдэщ, - пещэ «Къэбэрдей-Балъкъэр» ВТК» Iуэхущ Iапи Iэм и унафэщIым и кьуэдзэ Гъурф Бэллэ. - Мыхьэнэ ин иIэщ аращ тфIэмыкIуэдыным, атI э нэхъри быдэу кьызыкъуэдгъэувэным».

Ёзы нэтынхэми зэхъуэкIыныгъэфIэхэр ягъэтащ. Политикэм, экономикэм, егъэджэныгъэ, щэнхабзэ, спорт Iэнатl Iэхэм егъэщIылIауэ республикэм щыкIуэкIхэм теухуа хьыбархэр сыхьэт кьэс кьат, апхуэдэу сабийхэм папщIэ нэтынхэм, щэнхабзэм теухуа псалъэмакъэм уедалIу мэхъу. Радиор уващ Къэбэрдей-Балъкъэрым и лъэпкъхэм я зэпыбжьыгъуэгъэ зыгъэбыдэ щэнхабзэхэм-рэ бзэхэмрэ зыхъумэ IэмэпсымэфIу. Абы уедалIуэн папщIэ уи лэжьыгъэр бгъэувыIэн хуейкъым: дэнэ щIыпIи - гъуэгу ми, унэми, губгъуэми укьыщигъэтынущ.

ДЖЭДГЪЭФ Мариз.

● Министерствэхэм

«Жьы хъуахэм дахуэвгъэгуапэ»

Зи ныбжь хэкIуэтахэм я махуэм, жэпуэгъуэм и 1-м, пщэдджыжьым сыхьэти 9-м кьыщыщIэдзауэ 18 пщIондэ КъБР-м Лэжьыгъэмрэ социальнэ зыужьыныгъэмкIэ и министерствэм, хабзэ зэрыхъуауэ, республикэм и цIыхуэхэм телефонкIэ запищIэнущ.

АР ТЕУХУАЩ социальнэ Iуэхутхъэбзэ хуэныкъуэ зи закъуэкэр къэхутэным, зылъэмыкIыж нэхъыжьхъэм ягъуэт дэIэпыкъуныгъэр зыхуэзэр гъэбелджылыным. Зи гугъу тщIы зэманым кьриубыдэу 8-800-200-66-07 телефонымкIэ цIыхуэхэр псалъэ хъунущ. Унагъуэ телефонэкIри кьыздрахьэкIэри пщIэншэщ. Зыри хэIущIыIу ящIыныкъым. А зэманым психологие дэIэпыкъуныгъэ хуэныкъуэ нэхъыжьхъэм министерствэм и Iэщ Iагъэ Iэхэмрэ психологхэмрэ зыгъэпIейтей упщIэхэмкIэ зыхуагъаазэ хъунущ.

Социологие щIэупщIэныгъэм и анкетэ мы гъэм ягъэхьэзырауэ, районхэм цIыхухэм зэуIуу социальнэ Iуэхутхъэбзэ щыхуащIэ я центрхэр абы тету мэлажьэ.

Анкетэм хагъэхьа упщIэхэм ящыщщ:

- ЦIыхуэхэм зэуIуу социальнэ Iуэхутхъэбзэхэр къэвгъэсэбэнрэ, ахэр сыт хуэдэ?

- Сыт хуэдэ социальнэ Iуэхутхъэбзэхэм нэхъ фыхуэныкъуэ?

- КъБР-м Лэжьыгъэмрэ социальнэ зыужьыныгъэмкIэ и министерствэм цIыхухуэм чэнджэщ щагъуэт телефон хэха зэрыщылажьэм фыщыгъуазэ, нэгъуэщIхэри.

ТОКЪМАКЪ Мадинэ.

Хьэрычэтыщ Iэхэм чэнджэщ ират

Хьэрычэтыщ Iэхэм я хуитыныгъэр хъумэныжкIэ КъБР-м и уполномоченэ Пархоменкэ Юлие Лэскэн муниципальнэ районым щыпсэухэм, абы щыIэ хьэрычэтыщ Iэхэм, цIыхубэ зэгухьэныгъэхэм хэтхэм яIущIащ, епсэльыIащ.

ХьЭРЫЧЭТ мащIэмрэ курытымрэ районым щегъэфIэкIуэным и Iуэхуи Iэ зэIущIэм кьыщыпсэльащ Лэскэн муниципальнэ районым и щIыпIэ администрацэм экономикэмрэ финансхэмкIэ и унафэщIым и кьуэдзэ **Апэжьыхь Жэнят.**

- Лэскэн муниципальнэ куейм 2012 - 2013 гъэхэм кьриубыдэ и программэр Хьэрычэт мащIэмрэ курытымрэ зегъэужьыныжкIэ кьащта федеральнэ унафэм тету зыбжыхьащ. Абы и мурад нэхъыщхьэщ районым хьэрычэт цIыкIум зыужьыныгъэ щедгъэгъуэткIэрэ, ди щIыпIэм и экономикэр, псэукIэр едгъэфIэкIуэныр, лэжьапIэ Iэнатl Iэхэр убзыхуныр.

КъБР-м Экономикэ зыужьныгъэмкIэ и министерствэм 2012 гъэм кьыхилъхьащ хьэрычэт мащIэм телажьхэхэм я зэпеуэ. Ар хуэхэхауэ щытащ муниципальнэ куейхэм я бюджетыр гъэбзагъэным. Хьэрычэт мащIэр егъэфIэкIуэнымкIэ, зыщIэгъэкъуэнымкIэ программэм ипкъ иткIэ, субсидиехэр хуаубзыхуащ фермер хуэлъхуэщIэхэм, пкъэщхьэмыщхьэрэ хадзэхкIэрэ кьэгъэкIыным телажьхэхэм. Субсидием щыщу процент 80-р абы хуэхэтащ. Зэпеуэм пхыкIащ хьэрычэтыщIэ 19-м я лэжьыгъэхэр. Хьэрычэт проект нэхъыфI кьэгупсысыныжкIэ ильэс 30 иримыкъуахэм я зэпеуэм цIыхуих щытекIуащ. А Iуэхугъуэхэм текIуэда мелуани 4-рэ сом мин 200-м щыщу районым и мылькум кьыхихащ сом мин 600.

- ЦIыхубэ егъэблэгъапIэхэр районхэм кьыщыздгъэпэщынущ. Абы и кьалэнщ зыкъыхуэзыгъазэхэм хэмэнджэщхэ ядэIэпыкьуну, я упщIэхэм жуэап иритыну. Ар хуабжьу сэбэп хъунущ, сыту жыпIэмэ хьэрычэтыщIэм зыпэрыт лэжьыгъэр псынщIагъэ хэлъу кьыхэзыригъэпщын хуейщи. ЦIыхуэхэм я гупсысэ кьыдагъэ ззрэ, ахэр зыIууэ гурыуехьхэм хэкIыпIэ кьыхуэдгъуэтыщфэ, ди гуапэщ. Дыз эльэIэсыфу щытын хуейщ. Iуэхур нэхъри тынш щIын папщIэ ди мурадщ дэтхэнэ муниципальнэ куеймэ упольномоченнэ щыхэтхэну, - жиIащ Пархоменкэ Юлие.

КъБР-м хьэрычэтыщIэхэм я хуитыныгъэр хъумэныжкIэ упольномоченнэм и хэщIапIэр: ***Налшык къалэ, Кулиевым и цIыкIэ щыIэ уэрамым тет унэ № 12-р. Телефоныр: 8-928-075-32-02.*** Электрон почтэр: ***www.ombudsmanbizkbr.ru.***

ГУГЪУЭТ Зарем э.

● Iуэхутхъэбзэхэр

Бжьыхьэ-щIымахуэ лъэхъэнэм зыхуегъэхьэзыр

Бжьыхьэ-щIымахуэ лъэхъэнэм Налшык и «Водоканал» МУП-м унагъуэхэмрэ Iуэхущ Iапи Iэхэмрэ яхуищIэ Iуэхутхъэбзэхэр кьызэпыуда мыхъун папщIэ псы кьаблэр, псы кьагъэсэбэпар зэрызэкIуэ бжьамийхэмрэ псы кьишынпIэхэмрэ я лэжькIэнур абы и Iэщ IагъэлIхэм яубзыху. А лэжьыгъэр кьыдэрагъэпащ Iуэхущ Iапи Iэм и водопроводно-канализационнэ цеххэмрэ РСУ-м и Iэщ IагъэлIхэмрэ.

МЫ МАХУЭХЭМ водопроводнэ цехым бжьамий кьутахэр щызэрагъэпэщыжащ КIуащщ, Кьанкьуэщым, Чкаловым, Чернышевскэм я щIэхэр зезыхьэ уэрамхэмрэ 3-нэ линэмрэ. РСУ-м и лэжьакIуэхэм кьалэ кIуэщIм и уэрам, пщIанТIэ щхьэхуэ мудым щагъэкьэбзащ псы кьишынпIэхэр. Нэхъапэхэми кьызэрыщыхэдгъэщащи, ди жагъуэ зэрыхъунщи, ахэр кьэзыгъэсэбэп цIыкуэращ пхъэнкIий абы щизыкъуэкьыр. Мы тхыгъэр кьэзгъэсэбэпу сыхуейт а цIыкуэм зазэхэзгъэзну: фи Iуэху мыхьэмыщIэхэмкIэ фэри бзыльхьэ зыхьэмыздзэж, «Водоканал»-м арыншами и куэд лэжьыгъэхэм кьыхэвмыгъэхьуэ.

Зы зэманкIэ тIэкIу зэтеувыIат псыжапIэ ихьэпIэхэм я щхьэтепIэхэр ядыгъунэр, ауэ куэд дэкIакьыми: дыдэу кIуэхэм я Iуэху фIейхэм щIадзэжащ. Ахэр иригъэвэрькьым щхьэтепIэншэу кьэна щIыпIэхэм лъэсырыязэкIуэхэри пьажьэуэрыгъажэ тесхэри ихуэнкIэ зэрыхъунур. Апхуэдэхэри мызэ-мытIэу кьэхъуащ.

Псы кьагъэсэбэпар унэхэмрэ Iуэхущ Iапи Iэхэмрэ кьыгъэрыщIэкI бжьамийхэр щагъэкьэбзащ е щызэрахьуэкIащ Мечниковым, ПащIэм, Щоджэнцыкlум, Головком, Туристскэм я щIэкIэ щыIэ уэрамхэм. Мыбдежми ди лэжьакIуэхэр зыIущIар а щIыпIэхэм щыпсэу кьыхуэзгъэкIыным. Ар ящыщщ. Ауэ ящыщщ ЫгъэкIэ я мыкIуэмытагъымрэ ГъэIейлъэфIеягъэмрэщ. Сыту жыпIэмэ, бжьамийхэм кьрахьыж гъэгъэкIэ кьагъэсэбэп хьэпащхьэр, уеблэмэ, щыгъын щIагъэщIэлъэхэм ящыщ Iыхьэхэр.

Тхыгъэм кьеджэнхэм дынывольэIу фи упщIэхэмрэ Iуэхур нэхъыфI зэрыхьунымкIэ Iэкъыхьгъэзэну мы телефонхэмкIэ: **42-22-16; 8-928-084-07-35**

БЕКЪАЛДЫ Анатолэ,
УФ-м и Журналистхэм я союзым хэт.

● Бахъсэн щIыналъэ

Гулъытэм и фIыгъэкIэ

«2013 гъэ щIондэ къуажэм социальнэ зэрыщужьынур» федеральнэ программэ хэхам зэрыщыубзыхуам тету, Бахъсэн районым щыщ унагъуэ 11-м я псэупIэхэр ирагъэфIэкIуащ.

ГЪЭМ зэрыщIидзэрэ программэм хэтхэм сом мелуан 19-рэ мини 104-рэ и уасэ щIы Iыхьэу метр зэбгъуэзнатIэ 1194-рэ къащэхуащ. Сом мелуан 13-рэ мини 372-р федеральнэ, республикэ бюджетхэм кьыхэкIащ, мелуани 5-рэ мин 731-р езы цIыхуэхэм я мылькущ.

Программэр гъэзэщIэн зэрыщIадзэрэ районым щыщ унагъуи 195-м псэупIэ субсидиехэр хухахащ. Ахэр нэхъ кьызэращIэм хуэдэу кьагъэсэбэнащ: щIы Iыхьэхэр е унэ хъэзырхэр кьащэхуащ.

БахъсэнекIэ къуажэм щыпсэу Дер Анзор мы гъэм унэщIэм Iэпхъуэжьнущ. И унагъэр щIыгъуу ар и Iыхьлыхэм яхэсащ. ПсэупIэ ищIыну, хадэм парник мыни щитхъуэныну триухуати, и гурапIэр кьехьуIапщ.

Бын куэд щапI Щхьэгъумэ я унагъуэм я Iуэхур нэхъ кьикIащ. Хухаха мылькум и фIыгъэкIэ, мыIэрысей хадэ зыщIыгъу унэ хьэзыр кьащэхуащ.

Программэм хэтхэм зэрыжаIамкIэ, къэралыр зэрадэIэпыкъуэм кьуажэдэсхэм я псэукIэр хэщIыкIыу ирегъэфIакIуэ, абы кьыдэкIхэр егъэмащIэ.

АЛОКЪУЭ Аринэ.

● Гъуазджэ

Къбэрдей-Балъкъэр Республикэм и махуэр «Спартак» стадионым (Налшык) щагъэтхьащ.
Сурэтыр **МАМИЙ Руслан** *триущ.*

● Шэрэдж щIыналъэ

Гъуэгухэр зэрагъэзэхуэж

Гуэл ЩхъуантIэхэмрэ Балъкъэр Ипщэ къуажэмрэ я зэхуакум дэлъ гъуэгу Iыхьэр ремонт ящI.

ПСОРИ зэхэту асфальт зытралъхьэнур километр 15-м нос. Абы и кIыхьагъкIэ иджипсту мывэ кIэщIэ тралъхьащ, зэзыныкъуэ щIыпIэхэм бгъуэгъым щыхагъэхъуащ, къельэлъэхьнкIэ щынагъэ здэщыIэ Iуэзэгу Iыхьэ хэIэтыкIаХэр ягъэбыдэ, зэхэкIыпIэщIэхэр яухуэ. ИщхьэмкIэ къыщыщIадзауэ тралъхьэ асфальтыр бгъэунщIагъым нагъэсынущ.

Мы зэманым техникэ хьэлъэу 50-м нэс мы щIыпIэм щолажьэ. Гъуэгум тралъхьэ асфальтыр зэпыу имыIэу Нарткъалэ кьраш.

Ухуэнныгъэр кьезыхьэлIэ «Дорремстрой-1»-м и IэщIагъэлIхэм кьызэрыхагъэщамкIэ, ухуэныгъэхэр щэкIуэгъуэ мазэм икуэм зэфIагъэкIын хуейуэ кьыхуагъэуващ. Iуэхур иджипсту зэрыкIуэм тетмэ, жэпуэгъуэм и пэщIэдзэм ирихьэлIэу ар яухынущ.

Зи гугъу тщIы Iэнатl Iэм пэрыувэн и пэ Псыгуэнсу кьуажэм и уэрам нэхъыщхьэм ящщ зым (КIасэм и цIэр зезыхьэм) и кIыхьагъкIэ асфальтыр щIэуэ тралъхьащ.

Шэрэдж районым дяпэкIэ щаухуэнущ Балъкъэр Ипщэм кьыщыщIадзауэ Уштулу хъупIэхэм ухуэзыщэ гъуэгури. Абы ехьэлIа убзыхуныгъэхэр зэфIэкIмэ, ар 2014 гъэм зэфIагъэкIын хуей лэжьыгъэхэм ирагъэубыдэну я гугъэщ.

ЖАНХЪУЭТ Зузэ.

● Тэрч щIыналъэ

Псы хуабэкIэ къызэрагъэпэщ

«Теректелбосбыт» муниципальнэ Iэнатl Iэр иужь итщ бжьыхьэ-щIымахуэ лъэхъэнэр кьызыхуэтынышэу кьызэрырихьэлIэным.

МЫ ЗЭМАНЫМ компаниэм зэрихьэхуэкIын хуейуэ кьыпэщылъ. псы хуабэ зрикIуэ бжьамий кьхьахуэ метр 700. Абы щыщу Акьбащ Ипщэмрэ Тэрч кьалэмрэ щыукъуэдия метр 300-р яхьуэжьыну хунэсащ.

Хуэкалiуэхэм зэрыжаIамкIэ, лэжьыгъэр нэхъ пасэуи яхуэхьынут, арщхьэкIэ псы хуабэр кьэзыгъэсэбэпхэм абы и уасэр зымыт куэд кьаззрихьэкIын Iуэхур кьелъахъэ. Арати, нобэ ябгъэдэлъ мылъкумкIэ зыпэлъэщырщ кьрахьэлIэну зыхунэсар.

Къапщтэмэ, Тэрч кьалэм и №95-нэ хьэблэм и закъуэ бжьамий метр 50 эман кIэщIым кьриубыдэу щызэрахъуэкIащ. Языныкъуэ лъжьыгъэхэм гугъуехьышхуэ текIуэдау кьраxьэлIэ, псы жапIэхэр зыдагъэзагъэ кIэнауэхэр уэшхыпсым зэрисеям кьыхэкIыу. Ахэр ялъ щIыкIэ езыхэм я кьарукIэ бельпэ зырызу кьыдагъэкъэбзыкIын хуей мэхъу, эман кIыхь текIуадэу. Дауэ хъуми, «Теректелбосбыт» Iэнатl эм и зэфIэкI псори кьагъэсэбэп бжьыхьэ-щIымахуэ дызызыхуэкIуэм дэтхэнэ зы унагъуэми псы хуабэр яIэригъэхъэн папщIэ.

КIУМЫКЪУ Руслан.

● Мэй щIыналъэ

Илъэс ирокIу

Мэй районым щызэхэт ЩIалэгъуалэ жылагъуэ советыр кьызэрыгъэзагъэпэщрэ илъэс ирикьуащ.

СОВЕТЫР зэрылэжьа эман иIэщIым кьэзыгъуэгурыкIырихьэлIа Iуэху нэхъыщхьэхэм ящыщщ зыщыпсэу щIыналъэр кьабзэу зехьэнымрэ абы и теплъэр егъэфIэкIуэнымрэ.

Зэгухьэныгъэм хэт кьуажэдэс щIалэгъуалэм ирагъэкIуэжа Iуэхугъуэр псом хуэмыдэу щынэрылъагъущ Котляревскэм; хабзэм кьемызэгъэшу яубла кIэрыкубжьэрыху, пкъэнкIий зэхуэхьэсыпIэхэр ягъэсеящ, жыджэру хэтащ гъатхэм ирагъэкIуэжа Мазитl лэжьыгъэм и лъэныкьуэкIэ жыгъыщIэхэмрэ щхьэнтIагъэхэмрэ щIыпIэ-щIыпIэхэм щыхэзысахэмкI. Псом хуэмыдэу Советым хъарзынэу зыкьыщIигъэльэгъуащ «Псы Iуфэ кьабзэхэр» фIэщыгъэм щIэту щIыпIэ администрацэм кьызэригъэпэщащ: псы Iуфэ зашIэу километри 9 эащIагъэкьабзэри, пхъэнкIийр дашьжащ, кьуажэ стадионым ит удзыр паупIащ. Сыт хуэдэ Iуэху щхьэпэ мыбыхэм кьаIэтами, Котляревскэм щIэзэхэт «Красная нива» мэжьумэш кооперативыр кьадоIэпыкъу.

Советыр хьэзырщ щIыналъэм и экономикэмрэ псэуныгъэмрэ егъэфIэкIуэным ехьэлIауэ кьаIэт дэтхэнэ зы Iуэхуми жьыдэжэу хэтыну. Абы папщIэ зэгухьэныгъэм хэтхэм я бжыгъэм зэрыхигъэхъуэным, я лэжьыгъэм зэманым кьезэгъ щIэрыщIагъ зэрыхилъхьэным хущIокъу.

ШЭРЭДЖ Дисэ.

● Тэрч щIыналъэ

Псы хуабэкIэ къызэрагъэпэщ

«Теректелбосбыт» муниципальнэ Iэнатl Iэр иужь итщ бжьыхьэ-щIымахуэ лъэхъэнэр кьызыхуэтынышэу кьызэрырихьэлIэным.

МЫ ЗЭМАНЫМ компаниэм зэрихьэхуэкIын хуейуэ кьыпэщылъ. псы хуабэ зрикIуэ бжьамий кьхьахуэ метр 700. Абы щыщу Акьбащ Ипщэмрэ Тэрч кьалэмрэ щыукъуэдия метр 300-р яхьуэжьыну хунэсащ.

Хуэкалiуэхэм зэрыжаIамкIэ, лэжьыгъэр нэхъ пасэуи яхуэхьынут, арщхьэкIэ псы хуабэр кьэзыгъэсэбэпхэм абы и уасэр зымыт

Хьэж щIыныр къытехуа пэтрэ...

● Фарзхэр

***Алыхьталэм фIэкIа нэгъэущI Тхьэ зэрыщымыIэм, Мухьэммэд хьэлейхи сэлату уэ сэламыр абы и лIыныгъэ зэрыщытым щыхьэт утехъуэным, нэмэз уахътитхур махуэ къэс кьепхьэлIэным, ун мылъкум кьыхэпхыу сэджыт птыным кьадэкIуэу ун гъащIэм кьрнубдэу зэ нэхъ мыхъуми хьэж пщIыныр исЛъам диным кьытхуигъэув фарзитхум (кьалэнитхум) языхэзщ. Пэжщ, ар игъэзэщIэн папщIэ мусЛъымэным бгъэдэлъын хуейщ Саид Хьэрыпым щыIэ Мэккэ щIыпIэм зыхьу, абы щигъэIэу къэзыхьыжын, апщIондэхэукIэ кьыхэрнэкIа и унагъуэр тэмэму кьыхэрыпсэун мылъку. Апхуэдэхэращ хьэж ящIыну кьызытехуэр.**

Муслъымэн дин щIэныгъэлIышхэхэу Сэхьид ибн Джубейр, Ибрэхьим Iэн-Нэхьэгъий, Муджахьид, ТIаиус сымэ жаIаеу къаIуэтэж: **«Хьэж щIыныр кьытехуа пэтрэ, ар имыщIу дунейм хэт екьыжауэ къасщIэми, абы и жэнаым сыхэуэзнукьым».** Абы тещIыхьауэ, и гъунэгъу бейр дунейм екьжати, и дыуэщIым хьэхьауэ щытакъым, хьэж щIыныр Iэпэдэгъэлэл зэрищIам папщIэ. Ибн Гъэббаси, Алыхьыр арэзы зыхуэхъуным, абы дыщIигъуаеу: **«Сэдэкьыт телъу е хьэж телъу Iар: «КъхьыIэ дунейм идкьыри зэ сыв-гъэгъэзэкI»,** - жиIэу пЛэIунущ».

Абы щыгъуэми хьэж щIыныр Алыхьым фарз зэрищIар хьэкъыу зи фIэщ хуэу, гу къабзэкIэ а къалэнэр зыгъэзэщIам къыпэплъэ фIыгъуэхэр бжыгъэнщэщ. Мухьэммэд бегъымбарым абы теухуауэ жиIам фIэкIа Iуэхум хэмыльами иригъэкIынт: **«Алыхьым и цIэкIэ хьэж зыщIу, а здэщIэм мыхъумыщIэ къыщIимыпсэхъамэ, мыхъумыщIи имыхьжьамэ, абы къигъэзэжынущ и анэ къызэрильхъам хуэдэу (кьабзэу, гуэныхьыншэу)».** *(Бухьарийрэ Мусльимрэ).*

Iпэм псэуа цIыхуфIхэм хабзэфI яхэлъа-хэм ящыщщ хьэж щIыпIэм къикIыжам икIэщIыпIэкIэ зыхуаГъазэрэ дахьэирагъэщIу зэрыщытар, модрейм гуэныхьэмкIэ зимыуфIеижр ипэкIэ. Гуэныхьыншэм хуэфащэри мыдрей хьэдисым къыдгурегъаIуэ: **«ЕкIуу ящIа хьэжым жэнэт фIэкIа нэгъуэщI хуэфащэкьым».** *(Бухьарийрэ Мусльимрэ).*

А псомИ кьыдгурагъаIуэ хьэжым мыхьэнэуэ иIэр икIи Иман зыбгъэдэлъым абы и нэ кьыхуимыкIыж кьэнэнукъым. ФIыгъуэшхэщ цIыхур Алыхьым и Унэм кIуэныр, мы дунейм унэу тетым, уеблэмэ мэжджытуи тетым я нэхъ пIапIэм екIуэлIэныр. Абы и пIапIагъыр къэзыгъэпIагъуэхэм ящIыщщ: а Унэм фIэкIа гъибдаэт мурадкIэ кьыпэпкIыхь хьуну мы дунейм зы унэ зэрытемытыр. Мы дуней хьурейм зы щIы IыхьИ, зы мывэ гуэри телъкьым ба хуэпщIыну е сэлам епхыну щэрыхьэтым укьыхуриджэу, Мывэ фIыщIэу Каабэм хэтымрэ, Каабэм и йемен къуапэмрэ нэмыщI.

Алыхьым и нэфIыр зыщIыхуэу, хьэхьум я нэхъыфIыр зыгъэсыкIи ЛIыкIэу пIапIэм къыбгъэдэкIауэ дэ пэжу кьытпъэIэсащ - Каабэ зыдэт мэжджытым щащI зы нэмэзыр нэмэз миниищэм пэуву, абы хуэдизхьуэу. Апхуэдизу псапэ зы нэмэз ящIам къыщIипэкIуэу мы дунейм нэгъэущI зы мэжджыти теткъым. Абы нэрылъагъуэ кьыхощ Каабэ ЛIыпIэр зыдэт Мэжджыт Хьэрамыр зытет щIыгур мы щIы хьурейм и нэхъ щIыпIэ лIыпIэу зэрящIытыр. Мис аращ гъуэгу утеувэу абы уекIуэIэнныр щIэфарзыр, щIэкъалэнр. Абы щыгъуэми хьэжыщI укIуэн папщIэ гъуэгу утеувэну игъэдахэ къудей мыхъумэ, ар игъэтКIийуэ зы щIыпIи кьыщщкIуэкъым.

А щIыпIэ лIыпIэм и лIыпIагъри, адрейхэм зэремыщхьри къэзыгъэлIагъуэхэм ящIыщщ мусЛъымэну дунейм тетым Каабэр я къэблэуэ, ар я гъэзапIэу зэрапэр.

-Iуммул-Кьура- («Кьалэхэм я анэ») Алыхь Талэм абы зэрыфIищамэ кьегъэлъагъуэ ар адрехьэм зэрефIэкIыр. Кьалэу щыIэр абы кьыкIэлъэкIуэ, абы кьытопщыкIыж, ар лъабжьэ яхуохьу. Мы щIы хьурейм и курыкупсэм Мэккэ дэт Каабэр зэрыхуэзэр, ар щIым и бынжэ пэлъытэу зэрыщытыр нобэрей щIэныгъэр щыхьэт зытеухьэхэм ящIыщщ. **«Iэл-Фатихъэ»** (сурэ)-р **«КъурIэным и анэщ»,** жиIэу хьэдисым кьыхэрыщIыкIуам ещхьщ, Мэкки кьалэхэм я анэ зэрыфIащар.

Алыхьым игъэлъэпIар зыIэтари лъапIагъ хуэфащэщ. Ар кьэзыпIэжьын, кьыпэжьым дунеягъэкIи ахърэткIи щыгуфIыкIыжьын Тхьэм дищI!

Адрей илъэсхэми хуэдэу, мы гъэми Кьэбэрдей-Балъкъэрым икIа гупышхуэм хьэж ящIынуц. Абыхэм ихэтщ жьыи щIэн, ягъэу я Iуэхугъуэ дахэр зыгъэзащIи тезыгъэзи. КъБР-м и Мусльимэнхэм я дин Iуэхущ Iапl эм и унафэщIм и къуэдз, ди цIыхухэм хьэж егъэщIыныр зи пщэ дэтЛ Мисиров Хьызыр хьызбар кьызэрыдигъэщIамкIэ, мы мазэм и кIэухым щегъэжьауэ ахэр гъэзэгу гъэзэнущ. «Сирием щекIуэкI зауэм кьыхэкIыу хьэжыщIхэр, нэгъабли хуэдэу, кхъухьтьатэкIэ щIыпIэ лъапIэхэм кIуэнущ, - кьыджиIащ абы. -Iпэ гупыр Ингушым и кьалащхьэ Магас, ипхъатыкIынкъуэ Мединэ щетIысхьынущ, етIуанэр Налшык щитIысхьэнурэ Иорданым и Акабы кьалэм кьыщIыуВыIэнущ, адэкIэ я гъэгуанэр автобускIэ пащэну».

Мисировым зэрыжиIамкIэ, мы гъэм хьэжыщIым сом минИ 100-м нэблагъэ щIыу кьэс хуэзэу токIуэдэ. Абы хохьэ гъэугупщIэмрэ хьэщIэщым зэрыщIэсынымрэ. ХьэжыщIхэм яшхынрэ езыхэм кьащэхужьынущ. Псори зэхэту щIыхуэзэ махуэ 25-кIэ кьэтпынущ.

ФокIадэм и 11-м Налшык и Мэжджыт нэхъыщхьэм Мэкка кIуэныгъэр щIэзэхуащэсащ. Абыхэм гурагъэIуащ хьэж зэращI щIыкIэр, гъэугуанэм кьащIипэплъэхэр, кьахукIуэкIынкIэ хьуну гугъуехьэм зэрыпIэлъэщIыну щIыкIэр, кьэрал гъынапкьэхэр щIызэуащIкIэ я кIуэныгъэр зэрыщIэщI зыщIэупщIахэр. Гупым я гъусэнущ а псомИ фIыуэ хэзыщIыкI, КъБР-м и Мусльимэн дин Iуэхущ Iапl эм и лэжьакIуэрэ уэзынщагъэм зэпымыууэ кIэтыпплъыну дохутырэ.

Къурэным щхьэкIэ къэпщэхуа Iэщыр умыуКIыурэ хьид махуищм блэкIамэ, зэрыпсэууэ сэдэкъэуэ птыжьын уеейщ, сыту жыпIэмэ ар нузыр пщIам ещхь мэхъури. ПхуэзфIэкI пэтрэ къурэмэн къомыщхэу хьид мазиущыр дэбгъэкIамэ, абдежьым кьыптохуэ зы мэл уасэ сэдэкъэуэ птыжьну.

ЯукIыр

- Iэщышхэу лIэужьыгъуэхэр (жэм, танэ, хьв, махьшэ хуэдэхэр);

- мэл лIэужьыгъуэхэр (мэл, бжэн).

Мы къедбжэкIахэм нэмыщI нэгъэущI Iэщ лIэужьыгъуэ гъэр къурэмэну ди бегъымбар лъапIэмэ абы и гъусахэмэ яукIакъым. Абыхэм ямыщIа гуэр дэ кьедгъэжьэну дыхуиткъым.

Iэщым и ныбжьыр

Iэщ пIащэмэ, ильэситI ирикъуауэ, ещанэм ихьауэ. Махьшэу щытмэ, ильэситхум щIигъуауэ щытын уеейщ.

Мэлыр е бжэныр зы илъэс ирикъухьэщ. АрщхьэкIэ и ныбжьыр мазихьм щIигъуаурэ пIащэмэ, пшэрмэ, ильэс ирикъуахэм щахэткIэ жыжьэу уахэпльэмэ кьаХэмыщмэ, ари букI хьунущ.

ЗыхуэбукI хьунухэм я бжыгъэр

Мэлыр е бжэныр цIыхум и щхьэ закъуэращ зыхуиукIыж хьунур.

Iэщ пIащэм цIыхуибл щызэхьхьэ мэхьу.

Къурэмэн пщIы хьунукъым

1) Iэщ нэфыр.

2) Зы нэ фIэкIа къаплъэу зимыIэр.

3) ЩIакъуэр. И лъакъуэ щIакъуэр щIым тригъэувэфрэ абыкIи дэIэпыкъуурэ кьиКIухьмэ, апхуэдэр мэхьу.

4) Егъэлеяуэ гъурыр.

5) Зи тхьэкIумэ е зи кIапэр зэрыщыту пыупщIар.

6) Зи тхьэкIумэм е зи кIапэм и Iыхьэ нэхъыбэр зыпыупщIар. Абыхэм я нэхьыбэр пытмэ хьунущ.

7) Тэмэму зэрыщхэн хуэдизу дзэ Iумытмэ.

Лажьэ имыIэу кьищэхуэр, иужькIэ мы къедбжэкIахэм ящыщ зыгуэр кьыщщIмэ, зыхуэзфIэкIым абы ипIэ дажьэ зимыIэ нэгъэущI гуэр иригъэувэн хуейщ. Ау хуэзфIэмыкIынумэ, ардыдэр фIигъэжми мэхьу.

ФIыкъым мыпхуэдэ ныкъуСанытэ зиIэхэр быкIыну:

1) И кIыхьагъкIэ къьеуну зи тхьэкIумэ яугъуэнар.

2) Зи тхьэкIумэ пхраудар.

3) Зи тхьэкIумэ кIапэр е дакъэр паупщIауэ щытыр.

4) ФIамыгъэж ипэкIэ зиц траущкIар.

5) Нэзэр.

Зыщыгъэгъупщэн хуейкъым

Къэмысыпэ щIыкIэ цIыхум и къурэмэн игъэхьэзыпрыхьэщ. Алыхьым и арэзыныгъэм зэрыщIэхъуэпсыр кьыхигъэщу. ФIэгъэжьпIэм щрипащIэкIэ щабэу, дахэу абы еIэбын хуейщ, залымыгъкIэ и лъакъуэхэмкIэ абы иримылъэфалIэу.

Iэщыр кьэзыщэхуам абы и цыр трищыкIыныр, кьишыныр, щэсыныр е зыгуэр кьригъэхьэкIынырэ гуемыIущ.

Къурэмэнэр зейм ар езы дыдэм фIигъэжьжмэ нэхьыфIщ. Iэщ уКIыным хуэмы-мыIэзэмэ, нэгъэущI мусЛъымэным и пщэ ирилъхьэ хьунущ, ауэ езыри щхьэщыгъ.

Сэр быдэу илъын, фIигъэжа иужькIи Iэщым зигъэхъеиныр увыIэхукIэ, ар упщIыIухукIэ и фэр тримыхьу зиIэжьэн хуейщ.

Лыр зэрыгуэшыпхъэр

Къурэмэнылыр Iыхьищ иращIыкI. Зыр езым кьыхуонэж. Адрейр и Iыхьлыхэм, и ныбжьэгъуэхэм яхуреГъхь, ахэр кьулейIуэ щытми. ЕщанэIыхьэр къурэмэн зымыщIыфаХэм сэдэкъэуэ ярет. УелъэIуу пхуэзыкIам а къурэмэн дыдэм щыщ гуэр фIэгъэжьпщIэу епт хъунукъым.

Къурэмэн Iэщым и фр, шэр, лыр, щхьэр е и цыр пщэ хъунукъым. Къурэмэныфэр сэдэкъэуэ ятыж, кьэсэбэпын гуэр кьыхащIыкIри зэрахьэ е кьыхуэщхьэпэн гуэркIэ кьахьуэж. ЗыгуэркIэ апхуэдэм и фэр е лыр ящам, абы кьыщIахар сэдэкъэуэ ятыж е кьэсэбэпын гуэр абыкIэ кьащэху.

Аращи, Алыхь Иным дольэУ ди къурэмэнр кьаблуу тIихыну, кьемэт махуэм абы и сэбэн кьыдигъэкIыжьну.

●Гупсысэ щхьэпэ

Гуфlэр уи нэгум кърихмэ, Алыхьыр фlыкlэ къыпхуэупсэжынущ

«Гуфlэр - сэдэкъэщ, Алыхьым и гъэзугъэнэм щыхум щищIэ псапэм ар хуэдэщ. ЦIыхухэм зэрахуэгугфIэм кьыпэкIуэу дэтхэнэмкI Кьыт-щхьэщытым и гущIэгъуэ кьыпльос.

Алыхьым и нэфIыр зыщIыуа Мухьэммэд бегъымбарыр гуфIэнэжIуу щытащ икIи адрейхэр ардыдэм кьыхуриджэрэт. Ислъамыр щIыгъуэ динкъым, ар гуфIэгъуэмрэ дрэжэгъуэмрэ хуэгъэпсащ. ЗыщIымыгъэгъупщэ щIыхум ухуэгуфIэмэ, псапэ зэрыблэжьыр. Уи нэкIур зэхэукIауэ, губжьауэ, нэщхьейуэ щыхьмыт. Алыхьым кьигъэщIахэм яхуэгуапэ икIи абы хуэфэщэн тыгъэ Кьытщхьэщытым кьыппигъэкIуэжьынущ *(Набиль аль Авади).*

Гъэузгубгъуэм щагъэува фэеплъхэм дыхуей?

Урысейм и Къэрал Думэр мыгувэу хэпплъэнущ фабжьым хэкIуэдэхэм папщIэ гъэузгубгъуэм щагъэуэ фэеплъхэр щымыгъэIэным ехьэлIа законопроектым. Федеральнэ гъэзу агенствэм и «Кавказ Ищхьэрэ» управленэм хьыбар кьызэритамкIэ, иджыпстукIэ абыхэм еIуэркъым, ди щIыналъэхэм щызекIуэ лъэпкъ хабзэхэм я хьэтырКIэ.

Мы Iуэхум теухуауэ зызыхуагъэза, Къэбэрдей-Балъкъэрым и Мусльимэн дин Iуэхущ Iапl эм и унафэщIхэм зэрыжаIамкIэ, гъэузгубгъу фэеплъхэр гъэувынырэ щIэныгъэншагъэм кьыдэкIуащ, Абыхэм, уеблэмэ тетIысхьэпIэрэ Iэнэ щыкIуэрэ зыбгъэдэтхэри яхэтщ...

Гуаузр - гуаузщи, ар зейхэм я хьэлъэр гурыIуэгъэщ. Ауэ а дунейм ехьажа тхэмыщIэхэр щыщIалъхьа кхъэр е кхъащхьэр къэнауэ, удз гъэгъакIэ гъащIэрэщIэн хуейуэ пIэрэ щыхьм игурэсыгу кьыхуущIэна щIыпIэр? Нэхъ захуэр абдеж ущетIысэх мыхъуу, кьыпэпкIыхьнракъэ? Аращ абы хуэфэщэн тыгъэ Кьытщхьэщытым кьыппигъэкIуэжьынри.

ШЭРЭДЖ Дисэ.

Ислъамым и нур

Нэхъапэщ къурэмэн укIыныр

● Махуэ лъапIэхэр

Мусльымэнхэр къахуэмыгъэсу поплъэ Къурэмэн махуэ лъапIэм. Ахэр хуейщ абы щыгъуэм псапэ ялэжьыну, Алыхьым нэхьри гъунэгъу зыхуащIыну. ЗэрыхуагъэфащэмкIэ, мы гъэм къурэмэн хьид махуищым жэнъуэгъуэм и 15-м щIегъэ. А лъэхъэнэм блэжьыну щыIэм я нэхъапэри я нэхъыфIри къурэмэн укIынращ. Хьэдис лъапIэхэм кьыщыкIуащ хьидым къурэмэн быукIыным нэхъ псапэ зыпылъ щIыхум имылэжьыфыну.

Тхьэр арэзы зыхуэхьум ХьэIнщэт кьеIуэтэж бегъымбар лъапIэм жиIауэ: «Лъыпэ кьигъэкIыным нэхъыфIу Алыхьым игъэлъапIэ щIыхум къурэмэн махуэм илэжькъым». АдэкIэ хьэдисхэм кьыщокIуэ къурэмэну щIыхум иукIар а зэрыуКIа теплъэ дыдэм иту кьемэт махуэм кьыхуэкIуэжьыну, абы и лъыр щIым хэмыткIуэ ипжкIэ Алыхьталэм и деж кьабыл щыхьуу. КьищынэмыщIауэ къурэмэнр Ибрэхьим бегъымбарым и сунэтщ.

Къурэмэным и Iуэхур нэхъри игъэткIийуэ Мухьэммэд бегъымбар лъапIэм жиIащ: «Хэт иIэ пэтрэ къурэмэн имыукIами, абы ди нэмэз щIыпIэм гъунэгъу зыкъыхуремыщI».

Алыхьым къурэмэныр сыт кьалэн щIыхуэщIар жыпIэмэ, абы и жуэапир мыращ. Зэпымыууэ Тхьэр щIыхум кьызэрыхуэупсэм я фIыщIэщ ар, апхуэдэуи къурэмэнымкIэ Алыхьым фIыщIэ худощI зы илъэсым адрейр кьыкIэлъыкIуэу мы дунейм дызэрытригъэтым папщIэ. КьищынэмыщIауэ, кьытIэщIэщIэ гуэныхьхэр гъэгъуным ар сэбэн хуохьу икIи къурэмэн зыукIыр нэгъэущIхэми абы и лымкIэ якIэлъыIэбэ.

Иджы фигу кьэдгъэкIыжьынщ къурэмэным кIэлъызэрахь хабзэхэр:

Кьызытехуэр

Къурэмэныр укIыныр зи пщэ кьалэну кьыдэхуэр мы мыпхуэдэ теплъэм итхэращ:

Япэрауэ, къурэмэн зыукIыныр мусЛъымэну щытын хуейщ. Сыту жыпIэмэ, ар псапэ Iуэхуу цIыхум илэжьу аращ.

ЕтIуанэрауэ, ар и унэ исыжыпхьэщ, гъэгуанэ тетым къурэмэн укIынынр хьэлъэ щыхъунущи. Кьыттехьэлъэн Iуэхугъуэ исльам диным ди пщэм кьыдильхьжьым. КьищынэмыщIауи Iэбу-Бэкрыр Гъумэрырэ гъуэгу щытетым и деж къурэмэн яукIтэкъым - ахэр дэ ди щапхьэщ.

Ещанэрауэ, цIыхум лъэкIныныгъэ иIэн хуейщ. Къурэмэн быукIыну пхуэзфIэкIыу диным укъыщилъытэр уи унэлъащIэ, щыгъын, упIыну уи пщэ дэлъхэр Iэмал имыIэу зыхуэныкъуэхэм щIигъужу дыжьын грамм 595-м хуэкIуэ мыльку убгъэдэлъмэщ е абы и уасэ хьэпшыпи уиIэмщ.

Къурэмэн букIынумэ ниет (мурад) пщIын хуейщ, Iэщыр къурэмэну зэрыбукIымкIэ гуэхэль пщIыу. Армырауэ ар къурэмэн хьунукъым, сыту жыпIэмэ цIыхум Iэщ иукIынкIэ мэхъу ищэну е ишхыну. Къурэмэн ар зыщIыжьыр ниетращ.

Iэщышхэхэ цIыхуибл зэхьхьауэ къурэмэн якIэмэ, псоми абы щыщу къалъысыну IыхьэмкIэ псапэ Iэхъу ялэжьыну ниет яIэу зыдыхьхьэн хуейщ. Армырауэ зыр лы шхын кьыхихьан папщIэ гъуэ-сэ кьахуэхьумэ, модрейм нэгъэущI мурад иIэмэ, ещанэм къурэмэн ниет ищIмэ - хьунукъым.

И пIалъэр

Хьидымрэ абы кьыкIэлъыкIуэ махуитIымрэщ Къурэмэн букI щыхьуну зэманыр. НэхьыфIдыдэу кьиплъэтэр япэ махуэращ. Мыбдежьым зыщыгъэгъупщэн хуейкъым хьид нэмэзыр зэфIэмыкIауэ къурэмэн букI зэрымыхьунур. Хьид махуищым я жэщхэми Iэщыр къурэмэну фIэбгъэж мэхъу, ауэ ар гуемыIущ. Ещанэ махуэм и дыгъэр кьухьамэ уахьтыр йокI.

Къурэмэным щхьэкIэ къэпщэхуа Iэщыр умыуКIыурэ хьид махуищм блэкIамэ, зэрыпсэууэ сэдэкъэуэ птыжьын уеейщ, сыту жыпIэмэ ар нузыр пщIам ещхь мэхъури. ПхуэзфIэкI пэтрэ къурэмэн къомыщхэу хьид мазиущыр дэбгъэкIамэ, абдежьым кьыптохуэ зы мэл уасэ сэдэкъэуэ птыжьну.

ЯукIыр

- Iэщышхэу лIэужьыгъуэхэр (жэм, танэ, хьв, махьшэ хуэдэхэр);

- мэл лIэужьыгъуэхэр (мэл, бжэн).

Мы къедбжэкIахэм нэмыщI нэгъэущI Iэщ лIэужьыгъуэ гуэр къурэмэну ди бегъымбар лъапIэмэ абы и гъусахэмэ яукIакъым. Абыхэм ямыщIа гуэр дэ кьедгъэжьэну дыхуиткъым.

Iэщым и ныбжьыр

Iэщ пIащэмэ, ильэситI ирикъуауэ, ещанэм ихьауэ. Махьшэу щытмэ, ильэситхум щIигъуауэ щытын уеейщ.

Мэлыр е бжэныр зы илъэс ирикъухьэщ. АрщхьэкIэ и ныбжьыр мазихьм щIигъуаурэ пIащэмэ, пшэрмэ, ильэс ирикъуахэм щахэткIэ жыжьэу уахэпльэмэ кьаХэмыщмэ, ари букI хьунущ.

ЗыхуэбукI хьунухэм я бжыгъэр

Мэлыр е бжэныр цIыхум и щхьэ закъуэращ зыхуиукIыж хьунур.

Iэщ пIащэм цIыхуибл щызэхьхьэ мэхьу.

Къурэмэн пщIы хьунукъым

1) Iэщ нэфыр.

2) Зы нэ фIэкIа къаплъэу зимыIэр.

3) ЩIакъуэр. И лъакъуэ щIакъуэр щIым тригъэувэфрэ абыкIи дэIэпыкъуурэ кьиКIухьмэ, апхуэдэр мэхьу.

4) Егъэлеяуэ гъурыр.

5) Зи тхьэкIумэ е зи кIапэр зэрыщыту пыупщIар.

6) Зи тхьэкIумэм е зи кIапэм и Iыхьэ нэхъыбэр зыпыупщIар. Абыхэм я нэхьыбэр пытмэ хьунущ.

7) Тэмэму зэрыщхэн хуэдизу дзэ Iумытмэ.

Лажьэ имыIэу кьищэхуэр, иужькIэ мы къедбжэкIахэм ящыщ зыгуэр кьыщIмэ, зыхуэзфIэкIым абы ипIэ дажьэ зимыIэ нэгъэущI гуэр иригъэувэн хуейщ. Ау хуэзфIэмыкIынумэ, ардыдэр фIигъэжми мэхьу.

ФIыкъым мыпхуэдэ ныкъуСанытэ зиIэхэр быкIыну:

1) И кIыхьагъкIэ къьеуну зи тхьэкIумэ яугъуэнар.

2) Зи тхьэкIумэ пхраудар.

3) Зи тхьэкIумэ кIапэр е дакъэр паупщIауэ щытыр.

4) ФIамыгъэж ипэкIэ зиц траущкIар.

5) Нэзэр.

Зыщыгъэгъупщэн хуейкъым

Къэмысыпэ щIыкIэ цIыхум и къурэмэн игъэхьэзыпрыхьэщ. Алыхьым и арэзыныгъэм зэрыщIэхъуэпсыр кьыхигъэщу. ФIэгъэжьпIэм щрипащIэкIэ щабэу, дахэу абы еIэбын хуейщ, залымыгъкIэ и лъакъуэхэмкIэ абы иримылъэфалIэу.

Iэщыр кьэзыщэхуам абы и цыр трищыкIыныр, кьишыныр, щэсыныр е зыгуэр кьригъэхьэкIынырэ гуемыIущ.

Къурэмэнэр зейм ар езы дыдэм фIигъэжьжмэ нэхьыфIщ. Iэщ уКIыным хуэмы-мыIэзэмэ, нэгъэущI мусЛъымэным и пщэ ирилъхьэ хьунущ, ауэ езыри щхьэщыгъ.

Сэр быдэу илъын, фIигъэжа иужькIи Iэщым зигъэхъеиныр увыIэхукIэ, ар упщIыIухукIэ и фэр тримыхьу зиIэжьэн хуейщ.

Лыр зэрыгуэшыпхъэр

Къурэмэнылыр Iыхьищ иращIыкI. Зыр езым кьыхуонэж. Адрейр и Iыхьлыхэм, и ныбжьэгъуэхэм яхуреГъхь, ахэр кьулейIуэ щытми. Ещанэ Iыхьэр къурэмэн зымыщIыфаХэм сэдэкъэуэ ярет. УелъэIуу пхуэзыкIам а къурэмэн дыдэм щыщ гуэр фIэгъэжьпщIэу епт хъунукъым.

Къурэмэн Iэщым и фр, шэр, лыр, щхьэр е и цыр пщэ хъунукъым. Къурэмэныфэр сэдэкъэуэ ятыж, кьэсэбэпын гуэр кьыхащIыкIри зэрахьэ е кьыхуэщхьэпэн гуэркIэ кьахьуэж. ЗыгуэркIэ апхуэдэм и фэр е лыр ящам, абы кьыщIахар сэдэкъэуэ ятыж е кьэсэбэпын гуэр абыкIэ кьащэху.

Аращи, Алыхь Иным дольэУ ди къурэмэнр кьаблуу тIихыну, кьемэт махуэм абы и сэбэн кьыдигъэкIыжьну.

Мэккэ щыгъэхуос

Мусльымэн мелуанхэр мы махуэхэм щыгъэхуос Сауд Хьэрыпым и Мэккэ щIыпIэм хьэхьэ Каабэм и пщIантIэм дэт Аль-Масджид аль Хьэрэм дунейм щынэхъ лъапIэ дыдэ мэжджытым. Абы цIыху мин 700-м нэблагъэ зэуэ щIохуэ икIи Алыхьталэм кьигъэщIа телъыджэхэм ар хохьэ. Мыращ исльам диным кьытхуигъэув фарзхэм ящыщ зыуэ щыт хьэжьр абыхэм щащIыр, ЩIы хъурейм и курыкупсэу кьальытэр.

Жэпуэгъуэм и нэмэз щIыгъуэхэр

● Фи лъэIукIэ

Махуэхэр	Пщэдджьжьыр	Дыгъэр кьыщIэкIыр	Шэджагъуэр	Ичындыр	Ахъшэмыр	Жасыр
1, гъубж	5.32	7.02	13.06	16.23	18.48	20.28
2, бэрэжьей	5.33	7.03	13.05	16.21	18.46	20.26
3, махуэку	5.35	7.05	13.05	16.20	18.44	20.24
4, мэрем	5.36	7.06	13.05	16.19	18.42	20.22
5, щэбэт	5.37	7.07	13.05	16.18	18.40	20.20
6,тхьэмахуэ	5.38	7.08	13.04	16.16	18.39	20.19
7, блыщхьэ	5.39	7.09	13.04	16.15	18.37	20.17
8, гъубж	5.40	7.10	13.04	16.14	18.35	20.15
9, бэрэжьей	5.42	7.12	13.03	16.12	18.33	20.13
10, махуэку	5.43	7.13	13.03	16.11	18.32	20.12
11, мэрем	5.44	7.14	13.03	16.10	18.30	20.10
12, щэбэт	5.45	7.15	13.03	16.08	18.28	20.08
13, тхьэмахуэ	5.46	7.16	13.02	16.07	18.26	20.06
14, блыщхьэ	5.48	7.18	13.02	16.06	18.25	20.05
15, гъубж	5.49	7.19	13.02	16.04	18.23	20.03
16, бэрэжьей	5.50	7.20	13.02	16.03	18.21	20.01
17, махуэку	5.51	7.21	13.01	16.02	18.20	20.00
18, мэрем	5.53	7.23	13.01	16.01	18.18	19.58
19, щэбэт	5.54	7.24	13.01	15.59	18.17	19.57
20, тхьэмахуэ	5.55	7.25	13.01	15.58	18.15	19.55
21, блыщхьэ	5.56	7.26	13.01	15.57	18.13	19.53
22, гъубж	5.58	7.28	13.01	15.56	18.12	19.52
23, бэрэжьей	5.59	7.29	13.01	15.54	18.10	19.50
24, махуэку	6.00	7.30	13.00	15.53	18.09	19.49
25, мэрем	6.01	7.31	13.00	15.52	18.07	19.47
26,щэбэт	6.03	7.33	13.00	15.51	18.06	19.46
27, тхьэмахуэ	6.04	7.34	13.00	15.50	18.04	19.44
28, блыщхьэ	6.05	7.35	13.00	15.48	18.03	19.43
29, гъубж	6.06	7.36	13.00	15.47	18.01	19.41
30, бэрэжьей	6.08	7.38	13.00	15.46	18.00	19.40
31, махуэку	6.09	7.39	13.00	15.45	17.59	19.39

Къэбэрдей-Балъкъэрым и Мусльымэнхэм я Iуэхущ Iапl эм кьыдиташ.

НапэкIуэцIыр зыгъэхьэзырар ЖЫЛАСЭ Заурбэчщ.

Десэжыну и чэзу хъуат

●Футбол

Гуэщокъуэ Арсенрэ Пащты Русланрэ зэгъусэу топ джэгун Налшык зышагъэсащ. Иджы ахэр зэпэщIэтщ.

«Химик» (Дзержинск) - «Спартак-Налшык» (Налшык) - 3:2 (2:1). Дзержинск. «Химик» стадион. ФокIадэм и 22-м. Щыхъу 2000 ептыащ.

Судьяхэр: Сухой (Люберцы), Журба (Барнаул), Архипов (Ульяновск).

«Химик»: Гавиловский, Коротков, Прошин, Лобков, Кичин, Костюков (Столбовой, 67), Квасов, Гелоян (Чернов, 80), Еркин (Иванов, 62), Пащты, Касьян (Макеев, 77).

«Спартак-Налшык»: Цыган, Тимошин, Гарбуз, Абазэ, Суслов, Руа, Щэуэй, Чеботару, Гуэщокъуэ (Коронов, 63), Медведев, Буйтрагэ (Сирадзе, 76).

Топхэр дагъэкIащ: Щэуэйм, 6 (0:1). Еркиным, 8 (1:1). Пащтым, 24 (2:1). Коротковым, 59 - езым и гъуэм (2:2). Столбовой, 88 - пенальтикIэ (3:2).

Дагъуэ кьыхуащащ Тимошиным, Абазэм, Буйтрагэм, Квасовым, Кичиным, Гарбузэ.

Джэгум кьыхахуащ Тимошиныр.

ЗЭХЬЭЗЭХУЭМ зэрыщIидзэрэ ирагъэкIуэкIа джэгугъуэ 14-м щыщу 6-м ирагъэхуамэ, апхуэдизрэ зырыгъэмылъэкIуэрэ, 2 фIэкIа текIуэныгъэр къамыхьамэ, я хьэрхуэрэгъуэхэм зы топ худагъэкIыхькIэ тIу кьыхудагъэкIыжмэ, зэ есэжкъым. ДыщIохьэзэс десэжкъым. ДыщIохьэзэс зы зэIущIэм мыхъуми адрейм кьыщыщIэдзауэ насыпым зыкъигъэзэжыну. Ауэ куэдыуэрэ абы дыпэлъа хъуащи, гукъыдэжым зэгуэр зыкъиIэтыжьну фIэщщыIыгъуейщ.

ПхужьыIэнужьым «Спартак-Налшыкым» хэтхэми абыхэм я гъэсэнхэми апхуэдэ щытыкIэр къафIэмыIуэху, иримыгуэвэу. Ахэр я кьару кьызэрихькIэ мэныкъуакъуэ, дэтхэнэ зы очкоми ерыщу щIобэн. АрщхьэкIэ зэкIэ кьинкIыр мащIэщ. Мис апхуэдэу закъыпгъэшIэжащ ди команд.м и унафэщIхэм хамэ щыIпIэ кьрашахэр тегъэшIапIэ ящIу икIэщIыпIэкIэ ехьулIэныгъэхэр зыIэрагъэхьэну яужь зэритар. Нобэрей зэкIэлъыкIуэныгъэхэм я пъабжьэр щагъэтIылъар нобэкъым икIи дыгъуасэхъым - куэдым яфIэтелъыджэ Красножан Юрэ и деж кьыщежьащ ди щIыпIэм кьыщалъхуахэр щIагъуэу топ мыджэгуфу, абыхэм я пIэкIэ нэгъуэщIхэр «Спартак-Налшыкым» хэгъэхьэн зэрыхуейгупсысэ пэжжьыр. Зы зэман гуэркIэ абы ехьулIэныгъэ гуэрхэр кьрикIуащ, премьерлигэми мыпейуэ дыхагъэтащ. АрщхьэкIэ мылъку хуатIыпщым кIэрагъэхуэ Iуэхуэгъэ зэIыхьэ зэрыхьхуу, ахэр нэгъуэщI командхэмэ, ахъшэ нэхъыбэ кьыщыхуагъэльэгъуахэм кьыщыщIэдзащ. Иджы ди щIыпIэм кьыщалъхуахэр тегъэшIэн ящIу хуежьэжащ, ауэ ахэр гуп зэкъуэт хъун папщIэ зэман гуэр хуейщ. Араш апхуэдизу очко яфIэкIуэдауэ турнир таблицм и «гупкIэм щыпыс».

Дзержинск вэсэмахуэ шрагъэкIуэкIа зэIущIэрэ, нужьу щIыпIа адрейхэми хуэдэу, налшыкдэсхэм хуабжьу жьджэгу кьыщIадзащ. Хьыбар зыпхрагъэIуэкIат мы джэгугъуэм нужькIэ ди командэм и тренер нэхъыщIхэ Шыпш Тимур и унафэр щIыну. Я гъэсэныр зэрахъуэмэным футболистхэр хуабжьу зэрыхущIэкъуэр нэрылъагъут икIи псынщIэ дыдэу, еханэ дакIикъэм, Щэуэй Алихьан бжьыгъэр кьиз3Iуихащ. Абы ди щIалэхэм я гукъыдэжыр кьиIэтын хуейт, арщхьэкIэ япэ екъулIэныгъэр псынщIэ дыдэу хэгъэрейхэм кьыIуагъэупщIыуЭжащ. «Химик»-м дакъикъитI тригъэкIуэдауэ аращ бжьыгъэр зэхуэдэ ищIыжыным.

АдэкIэ утыку кьихьащ «Спартак-Налшыкым» и гъэсэну, ауэ абы щыгъуэ дэкуфыну кьалытэгъ нэгъуэщI щIыпIэхэм кьыщыщIидзэхэм ящIущ зы Пащты Руслан. Дзержинскдэсхэм адыгэ щIалэр кьахэжаныкI зэпытт икIи 24-нэ дакъикъым ар зэуа топым Цыган кьригъэгъэзэфакъым. Арати, 2:1-у хэгъэрейхэр япэ ищащ.

Загъэпсэуу кьыщихьэжами налшыдэсхэр нэхъ жьджэращ. Абыхэм я ебгъэрыкIуэныгъэ гуащIэхэр хэгъэрейхэм зыкъомрэ ерагъкIэ зэтраIыгъащ, ауэ Гуэщокъуэ Арсен лъэщу еуа нужькIэ «Химик»-м и гъуащхьэхьэмэ топыр и гъуэм дигъэкIыжащ.

Зы очко нэхъ мыхъуми мы зэIущIэм «Спартак-Налшыкым» кьыщилэжьат. Ар нэхьыбэрэ гъуэм еуат, угловой кьыхэтэныжмкIи хэгъэрейхэм ефIэкIат. АрщхьэкIэ джэгур нухьыным дакъикъитI фIэкIа имыIэжу судьям «Химик»-м хуабжьу зыщIигъэкъуащ. Абы гъуащхьэхьэрэ Тимошиныр зэIущIэм кьыхихури, ди гъуэм пенальти кьригъэуащ. Ари «Спартак-Налшыкыр» тегушхуэгъуафIэ зэрыхьуам и зы нэщIэнэщ. Дауи, Цыган, сыт щыгъуи хуэдэу, дыкъригъэлакъым - 2:3.

Зэхьэзэхуэр зэрекIуэкIэм зэрыщыту и гугъу пщIымэ, кьыхэхэтэщипхъащ пащIэхэр джэгугъуипщIым зыпэмыльэща Тулэ и «Арсенал»-р и фIыгъэкIэ зэкIэльхьэужьу кьыдзэрыкагъэщIар. Абы и фIыгъэкIэ Владикавказ и «Алания»-р етIуанэ уевыпIэм дэкIуеящ.

АдэкIэ щыгъуазэ фыхуэтщынщ япэ дивизионым хэт командэхэм нужьу ирагъэкIуэкIа джэгуэхэм кьэрикIуа бжьыгъэхэм: **«Уфа»** (Уфа) - **«Шинник»** (Ярославль) - **2:1, «Ангушт»** (Нэзрэн) - **«Газовик»** (Оренбург) - **0:1, «Нефтехимик»** (Нижнекамск) - **«СКА-Энергия»** (Хабаровск) - **1:3, «Алания»** (Владикавказ) - **«Енисей»** (Красноярск) - **2:1, «Балтика»** (Калининград) - **«Динамо»** (Санкт-Петербург) - **2:1, «Мордовия»** (Саранск) **«Луч-Энергия»** (Владивосток) - **1:1, «Ротор»** (Волгоград) - **«Торпедо»** (Мэзкуу) - **1:2, «Салют»** (Белгород) - **«Арсенал»** (Тулэ) - **3:0.**

КьыкIэтыкIуэ дэкэгугъуэр жэпэчэгъуэм и 1-м зэхэтынущ. А махуэм «Спартак-Налшыкым» кьригъэблэгъэнущ ящIыну нэбгырабгъуэ зыри зыпэмыльэщ Мэзкуу и «Торпедо»-р.

ЖЫЛАСЭ Заурбэч.

Урысей Федерацэм футболымкIэ и япэ дивизионым зэхьэзэхуэр зэрыщIекIуэкIыр

Командхэр	Дж.	Къ.	З.	ФI.	Т.	О.
1. «Мордовия»	**14**	**9**	**2**	**3**	**24-12**	**29**
2. «Алания»	**14**	**8**	**3**	**3**	**17-10**	**28**
3. «Арсенал»	**14**	**8**	**2**	**4**	**25-17**	**26**
4. «СКА-Энергия»	**15**	**7**	**5**	**3**	**17-15**	**26**
5. «Газовик»	15	6	6	3	18-12	24
6. «Уфа»	14	7	2	5	16-15	23
7. «Шинник»	15	6	4	5	18-16	22
8. «Химик»	14	6	4	4	13-17	22
9. «Салют»	14	5	5	4	15-9	20
10. «Луч-Энергия»	14	5	5	4	13-7	20
11. «Торпедо»	14	5	4	5	13-12	19
12. «Енисей»	14	5	4	6	16-21	19
13. «Балтика»	14	5	3	6	13-15	18
14. «Сибирь»	14	4	5	5	16-18	17
15. «Ротор»	14	4	4	6	15-13	16
16. «Динамо»	**13**	**3**	**3**	**7**	**10-17**	**12**
17. «Спартак-Налшык»	**14**	**2**	**6**	**6**	**11-21**	**12**
18. «Нефтехимик»	**13**	**1**	**4**	**8**	**10-16**	**7**
19. «Ангушт»	**14**	**1**	**2**	**11**	**9-26**	**5**

Доттуев Ахъмэт и фэеплъ дыщэ медаль

●Бокс

IBF, WB лIэужьыгъуэхэмкIэ дуней псом и интерконтинентальнэ чемпион Доттуев Ахъмэт и фэеплъ зэхьэзэхуэм Урысейм и щIыналъэ зэмылIэужьыгъуэхэм кьикIа боксёр 7 щытекIуащ.

ТЫРНЫАУЗ кьалэм дэт «Геолог» физкультурэ-узынщагъэр щрагъэфIакIуэ спорт комплексым щызэхуэзэщ Дон Iус Ростов, Ставрополь кьалэхэм, Кьэбэрдей-Балъкъэр, Кьэрэшей-Шэрджэс Ингуш, Осетие Ищхьэрэ-Алание, Кьалмыкъ республикэхэм я боксёрхэр.

КIэух зэпеуэжэм КьБР-м и боксёритI щытекIуащ. Ахэр тырныауэдэс Хаджиев Маратрэ (кг 56-рэ) Налшык щыщ Сэхьу Исльамрэщ (кг 90).

Доттуев Ахъмэт зыхэту щыта килограмм 69-рэ зи хьэльагъ боксёрэм я зэпеуэм екъулIэныгъэ щызыIэрызыгъэха спортсменэм папщIэ кьызэгъэпэщащIуэхэм сагъэхэт щхьэхуэхэр ягъэхьэзырат; дыщэ кьабзэм (грамм 36-рэ) кьыхэщыкIа медалрэ дыщэ сы-хьэтрэ бжьыпэр зыубыдам, етIуанэ уевыпIэр кьэзыхьам дыжьын медалрэ дыжьын сыхьэтрэ хуагъэхьэзырат.

Япэ уевыпIэм и саугъэт хэхар Налшык щыщ Тогузаев Ибрэхьим лъысащ, дыжьынымрэ Iуащхьэмахуэ куей администрацэм и Iэтащхьэм и саугъэтымрэ кьихьащ Эльбрус жылагъуэм щыщ Квициани Зураб.

Хьарзынэу зыкьагъэльэгъуэрэ япэ уевыпIэхэр кьахьащ Шэшэным и боксерхэу Измайлов Алирэр (кг 81-рэ) Кьэрэшей-Шэрджэсым кьикIа Мэремкьул Азрэт (кг 79-рэ) Шэшэным щыщ Жубатиров Расул (кг 64-рэ) сымэ.

Зэхьэзэхуэм дихьэхыу кIэлъыплIащ цIыху куэд. Абыхэм яхэтащ Доттуев Ахъмэт и ныбжьэгъуэхэр, кьыдэлэжьаХэр, Гундзэлэн щыщ и кьуажэгъуэхэр, Iыхьлыхэмрэ благъэхэмрэ.

Зэпеуэр кьыщыхэзIуахьам КьБР-м и спортымрэ туризмэмкIэ и министр Афэгунэ Асльэн спортсменхэм ехьулIэныгъэхэр зыIэрагъэхьэмэ, Доттуев Ахъмэт хуэдэу спортым и льагапIэхэм нэсмэ зэригуапэр жьриIащ. - Ахъмэт Кьэбэрдей-Балъкъэрым и спортсмен нэхьыфIхэм ящыщт. Сэ абы кьыдэлэжьну кьыкъухуащ, хабзэрэ нэмыскIэ гъэщIащэ къэгъэзыгурыкIуа а цIыхум и фэеплъыр сыт щыгъуи си гум ирымыну, - жиIащ министрым.

Зэхьэзэхуэм ящыщ. Сэ абы кьыдэлэжьну кьыкъухуащ, хабзэрэ нэмыскIэ гъэщIащэ къэгъэзыгурыкIуа а цIыхум и фэеплъыр сыт щыгъуи си гум ирымыну, - жиIащ абы.

Судья нэхъыщIхэ, Доттуев Ахъмэт и тренер Хаппаев Сэлихь иджырей зэпеуэр Тырныауэ щрагъэкIуэкIыныбмкIэ закъыщIэзыгъэкъуа Урысейм боксымкIэ и федерацэм и лыкIуэ Хроновэ Николай фIыщIэ хуищIащ. Ар совет зэманым и боксёр щэрыуэщ, нужькIи ильэс куэдкIэ дунейпсо чемпионатхэмрэ Олимпиадэхэмрэ хэта Урысейм и командэ кьыхэхам и тренер нэхъыщIхьэу щытащ.

Хромов Николай дыщэ медалхэм ящыщ зы Ахъмэт и кьуэ Доттуев Марат иритащ, и адэм зыIэригъэхьа льагапIэхэм кьыпищIэмэ, дуней псом и боксёр нэхъыфI хъуиэ зэригуапэри жриIащ.

ТАРИМ Алисэ.

● Щэнхабзэ

Махуэ гукъинэжхэр

Май районым и Александровскэ станицэр зэрауху ильэси 175-рэ зэрырикъур ягъэльэпIащ. ЩэнхабзэмкIэ унэм концерт гукъинэж щекIуэкIащ, щIыналъэм и уэрэджыкIуэ, къэфакIуэ гупэр хэту. Апхуэдэуи кьуажэм я хьэщIащ Лэскэн районымрэ Тэрч кьалэрэ я лIыкIуэхэр.

ДУНЕЙР мамыру, езыхэр узынщIу псэуну жьлэдэсхэм ехьуэхьуащ Май районым и щIыпIэ администрацэм и унафэщI Шипов Владимир.

Махуэшхуэм цIыхухэм гъэщIэгъуэн куэд я нэгу щыщIэкIащ: станицэм щыпсэу лъэпкъхэм я щIыкIэ-псэукIэмрэ хабзэмрэ хьэщIэхэм зыхагъэгъуэзащ, ящIэфIлъныгъуэхэм я гурыхьагъри зрагъэщIащ. Ильэс блэкIам я Iуэхущ.IапIэхэм зрагъэхьулIар кьыхэщу выставкэ хьэлэмэт кьызэрагъэпэщащ сабий садымрэ школымрэ я унафэщIхэм, ныжьыщIэхэм пщэфIэныбм щаIэ зэфIэкIхэр ягъэльэгъуащ.

Кьуажэ пщIантIэ нэхъыфI зиIэхэм я зэпеуэм кьыщыхэжаныкIа унагъуищым щыхь тхылърэ ахъшэ саугъэткIэ яхуэупсащ. Мы ильэсым станицэм кьахэхьуа сабий 37-р утыкум кьызыша анэхэмэ гулыитэ хэха ялыысащ. Махуэ псор щIалэгъуалэм щIэщIегъуэу щагъэкIуащ аттракционхэм.

ЮРЧЕНКЭ Наталье.

● Щыуэпс

Нэхъыжьхэми ящIэн ягъуэт

Котляревскэ жылагъуэм зыхуэф щыхуагъэзэ зэуэмрэ лэжьыгъэмрэ я ветеранхэм я паркыр.

МЫ ЩЫПIЭР зэм цIыхунэ хъуркъым. Ныбжь зиIэ нэхъыжьхэм я зэхуэзэпIэу зэрыщытым кьыщынэмыщIауэ, сабий зигъуэз адэ-анэхэми я кIуапIэщ: жьы кьабзэ кьыщопщэ, дзэм и деж тIысыхьэпIэхэр щытщ. Тэрчыпсымрэ Арщыданыпсымрэ я зэхуакIу дэлъ парк щыпIэм, псори ауэ я хьэзэнауэ, природэр щыдахащэщ.

Сыт щыгъуи мы щыпIэр кьабзэу зэрыщэрахьам я фIыщIэ ин хэлъщ станицэм и жылагъуэ Советым хэтхэм. Лэжьыгъэ цIыкIуфэкIуэхэр кьызэрырахьэлIам имызэхъуу, ихъуреягъым щызэхэт жыг гуэрэныщхуэхэм я щытыкIэми ахэр кIэлъоплъ: гъуэхэр паупщI, щIэхэр хасэ. Абыхэм яхэтщ пхъащхьэмыщхэ кьызыпыкIэхэри.

Мы зэманым паркым зи чэзу бжьыхьэ зэхьэхуэр щокIуэкI икIи кьагъэуа жыгыжьхэр зэпахьырэ Iуаш. Советым хэтхэм техникэкIэ закъыщIигъэкъуащ «Май лесничество» Iуэхущ.IапIэм. Жэрдэмщ.IакIуэ нэхъыжьхэм лэжьыгъэхэр щIымахуэ гъунэгъу хъуху ирагъэкIуэкIынущ, уэс кьеоса нэужьым дэтхэнэ зы щыкIуми, мэз лъащIэ жьыщIэхуэм тыншу икIи я гур хэхъуэу зыщапIыхьыхьн хуэдэу.

ЩЭРЭДЖ Дисэ.

Судыр къыпоплъэ

Къэбэрдей-Балъкъэрым и наркополицейхэм афиян нхъумэу хуагъэфащэу республикэм и зэ частхэм ящыщ зым контракткIэ кьулыкъу щызыщIэр яубыдащ.

ИЛЪЭС 30 зи ныбжь сержант нэхъыщIэм илэжьа щIэпхъаджагъэмкIэ зиумысыжащ. Абы зэрыжиIамкIэ, 2013 гъэм и бадзэуэгъуэм и щIыхуэгъэ кьигъэсэбэпри наркотик зыхъэль IыфIкIэм хальхь Iущхь зыIэригъэхьащ. Иужьым абы ирихьэлIэныгъэр зэхуэдэ щIыпIэ нэщIым дежи афиян щIигъэхьэзыращ. Зы зэхьэлIэгъэр езым кьигъэсэбэпащ, наркотик зэрыт адрей шприщищхэр кьигъэнащ. Абы ирихьэлIэу республикэм и НаркоIуэхущIапIэм и лэжьакIуэхэр кьыбгъэдэкIыащ.

Дзэ кьулыкъыр езыхьэкIым теухуа уголовнэ Iуэхур Инщэ Дзэ округымкIэ Урысейм и Следственнэ комитетым и дзэ следственнэ къудамэм Iэрагъэхьащ.

Сержант нэхъыщIэм и кьэкIуэнур зэрагъэхьуаншэмкIэ уголовнэ Iуэхур зыхуагъэхьа судым ельытащ.

УФ-м Наркотикхэм кIэлъыплъынымкIэ и федеральнэ кьулыкъым и управленэу КьБР-м щыIэм и пресс-Iуэхущ.IапIэ.

● Бгырыпх бэнэкIэ

Урысей чемпионатым зыхуагъэхьэзыр

Карачаевск и «Саулукъ» стадионым иджы япэу щекIуэкIащ бгырыпх бэнэкIэмкIэ дунейпсо зэхьэзэхуэ. КъШР-м и Iэтащхьэ Тэмрэзов Рашид и саугъэтым щIэбэнащ спортсменхэм 100-м нэблагъэ.

АБЫХЭМ ящыщщ дуней псом щыцIэрыIуэ бэнакIуэхэу Кьэзан щекIуэкIа Универсиадэм Урысейм и ныпыр ящIэу щызыIэта Лайпанов Азэмэт, Лъэпщокьэуэ Албэч, Хапаев Албэч, Токов Арсен сымэ.

Я хьэлъагъ елъытауэ гупи 7-у гуэшауэ щита зэхьэзэхуэм хэтащ Кьэщкъэтау и спортсменхэри. Абы жэз медалхэр кьыщахьащ Мокаевхэ Расулрэ (кг 68-рэ) Мусэрэ (кг 75-рэ).

Щэрэдж щIынальэм и спортсменхэм иджыпсту зыхуагъэхьэзыр фокIадэм и 25 - 28-хэм Владикавказ щекIуэкIыну Урысей чемпионатым. Абы Уфа щекIуэкIыну дунейпсо чемпионатым хэтыну бэнакIуэхэр кьыщыхахынущ.

УЭРДОКЪУЭ Азэмэт.

Мокаевхэ Расулрэ Мусэрэ.

● Алыдж-урым бэнэкIэ

Къыпыр, Сокъурыр, Кульчаевыр япэ йощ

Тырныауз кьалэм дэт «Геолог» физкультурэ-узынщагъэр щрагъэфIакIуэ спорт Iуэхущ.IапIэм щекIуэкIащ СССР-м спортымкIэ и мастерхэу Байзулаев Юсуфрэ Мирзоев Хьысыррэ я фэеплъ кьыдэзыгъэщIащ алыдж-урым бэнэкIэмкIэ урысейпсо зэхьэзэхуэм.

ЗЭПЕУЭМ кьрихьэлIащ Кьэбэрдей-Балъкъэр, Ингушэ, Шэшэн, Осетие Ищхьэрэ-Аланиеми, Дагъыстэн республикэхэм, Ростов областым, Краснодар краймэ я спортсмен 137-рэ. Абыхэм яхэтащ спортымкIэ дунейпсо классым и мастеру 1, спортымкIэ мастерхэу 15.

КьБР-м и лIыкIуэхэм килограмм 55, 74, 96-м нэс зи хьэльагъхэм я деж дыщэ медалхэр кьыщахьащ. Ахэр Кульчаев Руслан, Къыпр Артур, Сокъур Артур сымэщ.

Адрей зэпеуэхэм щытекIуащ Краснодар и бэнакIуэхэу Осипов Амаяк (кг 50-м нэс), Роганин Виталий (кг 120-м щIигъу), Шэшэным и спортсменхэу Вашаев Саламбэч (кг 60), Дагъыстэным щыщ Чухъаев Магомед (кг 66-рэ), Дон Iус Ростов и лIыкIуэ Гогличидзе Ивери (кг 84-рэ) сымэ.

Зэхьэзэхуэм и судья нэхъыщIхэу Трушин Владимир (Дон Iус Ростов) зэрыжиIамкIэ, зэпеуэр ГПА-м игъэуа алыджурым бэнэкIэмкIэ зэхьэзэхуэм теухуа хабзэм тету екIуэкIащ.

ЕхьулIэныгъэ зыIэрыщIэхъуахэм дипломэм-рэ саугъэт лъапIэхэмрэ иратащ.

КЪЭМБЭЧОКЪУЭ Астемыр.

Редактор нэхъыщIхьэ
ХЬЭФIЫЦIЭ Мухьэмэд

РЕДАКЦЭМ И КОЛЛЕГИМ ХЭТХЭР

Жылаз Заурбэч (редактор нэхъыщIхьэм и къудэгъэ), **ЖьэкIэмыхъу Маринэ** (редактор нэхъыщIхьэм и къудэгъэ), **Щирдий Маринэ** (редактор нэхъыщIхьэм и къудэгъэ), **Гъурыжь Мадинэ** (жэуап зыхь секретарь), **Истэмэн Залинэ, Кьардэн Маритэ, НэшIэныдэж Замирэ, Хьэжакьэр Алик, ПIкъэщрмыщI Иэз.**

КьыдзыгъэкIхэмрэ редакцэмрэ я хэщIапIэр

«Адыгэ псалъэ» газетыр КьБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ кьыдагъкI.

360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 5, еблэнэ, еплIанэ къат.

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщIхьэм, секретарым - 42-56-19; редактор нэхъыщIхьэм и къуэдзэхэм - 42-63-64, 47-31-54, 47-33-23; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкIэ, жылагъуэмрэ лъэпкъ IуэхуэхмкIэ - 42-22-86; къуажэ гъащIэмрэ экономикэмкIэ - 42-57-59; щIэхабзэмкIэ - 42-75-36; обозреателхэм - 42-22-89; хабзэхьэмэ Iуэхущ.IапIэхэм ядэлажьэныкIэ - 42-60-53; хьыбарыщIэхэмкIэ, спортымрэ письмохэмкIэ - 42-22-88; егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ - 47-32-15; зэдэзекIакIуэхэм - 42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; бухгалтерием - 47-31-69; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер Iуэхущ.IапIэм - 42-26-41; суртехэм - 42-75-78.

Теддзэ тхыгъэхэм кьыщыхьа бжьыгъэхэм, кьыщаIэта Iуэхугъуэхэм я пэжагъэмкIэ ахэр зытехакъэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцмрэ я Iуэху еильакIэр зэтекIуэ зэпыту щыткъым.

Газетыр Iэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КьБР-м федеральнэ пошт зэныщIэныгъэхэмкIэ и управленэм.

Тел.: 76-01-28, 76-01-10.

Газетыр 1989 гъэм дыгъэгъазэм и 16-м Печатным и хуитыныгъэр хьэумэныкIэ Къэбэрдей-Балъкъэр щIыналъэ Iуэхущ.IапIэм №1Н-0065-м щIэту ятхащ.

Зы ильэсым газетыр 250-рэ кьыдокI.

«Тетраграф» ООО-м щытрадзащ.
КьБР, Налшык къалэ,
Лениным и щIыналъэ уэрам, 33, тел. 42-35-75.

Мы къыдэкIыгъуэм елэжьахэщ: жэуап зыхь секретарым и къудэгъэ **ДышкI Соня, редактору Багъэтыр Луизэ, корректорхэу Мырзэкъан ФатIимэ** *(3, 4-нэ нап.)*, **ПхъитIкI Аллэмэт** *(1, 2-нэ нап.)*. ***КомпьютеркIэ газетым и тепIэр ящIащ*** Дол Маринэ, **Щомахуэ Маринэ, *суртхэм елэжьар*** **Гъурыжь Мадинэ.**

Номерыр «Адыгэ псалъэ» и компьютер IэнатIэм зэхащIэзыгъащ.

Газетым Iэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м, щытрадзар сыхьэт 20-рщ.

Индексыр 51531 ● Тираж 4.820 ● Заказ №2447